

EuroVelo en fietstoerisme in België

Praktische gids voor EuroVelo-routes en succesvolle methodes voor professionals in toerisme en mobiliteit.

Deze gids is ontwikkeld door de vzw Pro Velo als onderdeel van haar werk binnen het NECC (Nationaal EuroVelo Coördinatiecentrum) met de steun van Visit Flanders, Visit Wallonia, het Commissariaat-generaal voor Toerisme (Cgt) en [visit.brussels](https://www.visit.brussels).

Met deze gids willen we beknopte informatie verstrekken over het fietstoerisme in de drie Belgische gewesten, met een overzicht van de EuroVelo-routes. De inhoud van de gids is weergegeven als factsheets, die elk een specifiek thema behandelen. Elke factsheet bevat de belangrijkste informatie, een overzicht van de huidige situatie en aanbevelingen om het EuroVelo-netwerk in België te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Dit document is geschreven en ontworpen door Pro Velo en is bedoeld als een praktisch hulpmiddel om spelers in de mobiliteits- en toerismesector meer informatie te geven over fietstoerisme en de EuroVelo in België.

Dankwoord: Deze gids is tot stand gekomen dankzij de bijdragen van een groot aantal mensen aan wie Pro Velo haar oprechte dank wil uitspreken: Aruna Matten in het kader van haar stage bij Pro Velo in de eerste helft van 2024, Lagring Ewoud (Visit Vlaanderen), Villance Stéphanie (Commissariaat-generaal voor Toerisme), Bellefontaine Pauline (Visit Wallonia), Davisters Kathleen (visit.brussels), Verdin François (Commissariaat-generaal voor Toerisme), Vanswijgenhoven Johan (Visit Flanders), Lore Boogaerts (Toerisme Vlaams Brabant), Denis Brachet (NMBS), Jan Pirard (Visit Limburg), Frederik Depoortere (Brussel Mobiliteit), François Leruth (Waalse openbare dienst voor mobiliteit en infrastructuur), China Valerie (Hotel My Malmedy), Gauthier Slonina (Café Tandem).

Gepubliceerd in april 2025

Ontwikkeld door

Pro Velo

Met de steun van

Kerncijfers over fietstourisme in België¹

Fietstourisme in de top 3 van de meest waardevolle fietsactiviteiten	
214 miljoen euro - De netto toegevoegde waarde van het fietstoerisme in België werd in 2022 geschat op 214 miljoen euro.	3.358 Jobs / of enkel het getal Dit is het geschatte aantal jobs dat momenteel wordt gegenereerd door fietstoerisme in België.
5.500 km Bewegwijzerde fietsroutes voor regionaal en internationaal toerisme.	25.000 km knooppuntennetwerk.
2 Europese prijzen "EuroVelo 5 - Fietsroute van het Jaar 2023" en RAVeL Lijnen 38-39, "Beste trage wegen van 2021".	€ 100/dag Dat is wat een fietstoerist gemiddeld uitgeeft per dag — 2018.

1. Bronnen: De fietseconomie in België en de impact ervan op de sociaal-economische situatie van het land, rapport voor de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer p.35-37

Inleiding

Waarom deze gids?

Deze gids is ontwikkeld **voor professionals die actief zijn in toerisme en mobiliteit** en op zoek naar een overzicht van het fietstoerisme - met een focus op de EuroVelo-routes - in de drie Belgische gewesten. Door de regionalisering van het toerisme en de veelheid aan nieuwe initiatieven, is het niet altijd eenvoudig om het overzicht te bewaren. Deze gids is bedoeld **om het EuroVelo-project te verduidelijken, de belangrijkste spelers te introduceren en de informatie te verstrekken die nodig is om het huidige landschap van fietstoerisme ten opzichte van het EuroVelo netwerk beter te begrijpen.**

De gids heeft geenszins de bedoeling om allesomvattend te zijn ten aanzien van fietstoerisme in zijn geheel, en het NECC heeft ervoor gekozen om zich te richten op het EuroVelo-netwerk in België, dat wordt beschouwd als een belangrijke as voor de ontwikkeling van het fietstoerisme in het land.

Het NECC is van plan de gids tweejaarlijks bij te werken en aan te vullen om gelijke trend te houden met de ontwikkelingen in het fietstoerisme. Dit zal professionals die actief zijn in toerisme en mobiliteit in staat stellen de ervaring van fietstoeristen te verbeteren en deze snelgroeiende praktijken verder te versterken.

Copyright foto's

EuroVelo: pagina's 10, 17

Pro Velo: pagina's 1, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 20, 23, 25, 26, 27, 30, 33, 38, 42, 48, 53, 58

©WBT-BrunoD_Alimente pagina 16

© Cykelfrämmandet p.17

© David Peskens p.21

© La Demoiselle O Bois p.22

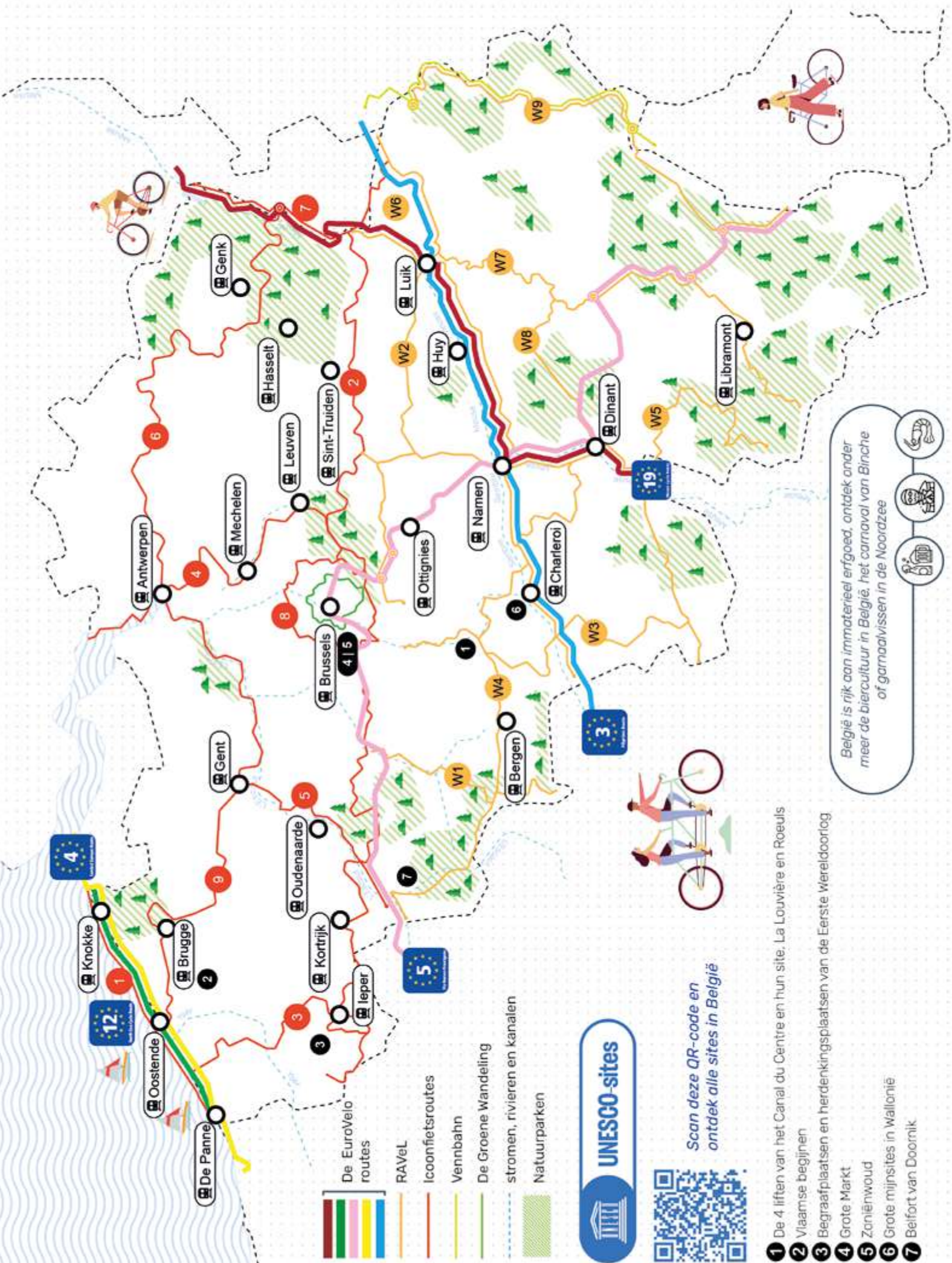
Westtoer: pagina 24

Overzicht

Enkele kerncijfers over fietstoerisme in België	p.3
Infoblad 1: Bewegwijzerde fietsroutes in België	p.7
Infoblad 2: Wie zijn de fietstoeristen?	p.16
Infoblad 3: Marketing en promotie van de EuroVelo-routes	p.18
Infoblad 4: Diensten langs de EuroVelo-routes	p.30
Infoblad 5: EuroVelo-infrastructuur in België	p.38
Infoblad 6: Het EuroVelo-ecosysteem in België	p.42
Infoblad 7: Intermodaliteit	p.48
Infoblad 8: Monitoring	p.53

Factsheet 1

Bewegwijzerde fietsroutes in België

België beschikt over een uitgebreid fietsnetwerk, dat zowel voor toeristische als commerciële doeleinden wordt gebruikt en vaak over dezelfde routes loopt. In deze gids richten we ons alleen op EuroVelo-routes, de regionale routes voor fietstoerisme en het knooppuntensysteem.

In totaal tellen we bijna 30.000 km aan bewegwijzerde routes in twee richtingen.

Er bestaan 3 fietsnetwerken op drie niveaus - knooppunten, regionale routes en internationale routes - en deze doorkruisen alle drie gewesten.

In Vlaanderen vormt het knooppuntennetwerk de basis, waaraan regionale en internationale routes worden toegevoegd.

In Wallonië vormen de regionale routes de ruggengraat voor de uitrol van de knooppunten en internationale routes.

Het knooppuntennetwerk

Het **knooppuntennetwerk** bestaat uit segmenten van **5 tot 8 km**, zodat gebruikers hun eigen route kunnen uitstippelen. Elk knooppunt is genummerd, wat het gemakkelijker maakt om de weg te vinden. In tegenstelling tot vooraf uitgestippelde routes kunnen gebruikers met dit systeem hun eigen routes "à

la carte" samenstellen, maar je kan er geen thematische route mee uitstippelen. Dit verklaart de behoefte aan lokale, regionale en internationale themaroutes.

Je vindt het **knooppuntennetwerk** in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**, **Vlaanderen** en **Wallonië**,

behalve in Charleroi en bepaalde delen van Luik.

In België beslaat het meer dan 25.000 km aan fietsroutes, die volgt verdeeld zijn: **14.468 km** in **Vlaanderen**, **11.554 km** in **Wallonië** en **367 km** in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**².

Regionale netwerken voor fietstoerisme

Vlaanderen heeft negen icoonfietsroutes (2.500 km) die tot de regionale routes voor fietstoerisme behoren. Elk van deze fietsroutes verbindt de mooiste landschappen van de regio en is volledig bewegwijzerd rond een centraal thema.

→ [Website icoonfietsroutes.](#)

In Wallonië kan je via negen regionale fietsroutes (2.200 km), die grotendeels het RAVeL-netwerk (Autonoom Netwerk van Trage Wegen) volgen, de natuurlijke en erfgoedrijckdom van de regio ontdekken. Deze routes zijn veilig en geschikt voor gezinnen.

→ [Website van de RAVeL.](#)

In **Brussel** loopt de **60 km** lange **Groene Wandeling** rond het Brusselse Gewest, met een grote diversiteit aan groene ruimten, bossen en moerassen.

→ [Website van de Groene Wandeling.](#)

We vermelden ook de fietsroutes die zijn uitgestippeld in het kader van het EuroCyclo-project: de **fietsroute Centre Ardennes (126 km)** en de **fietsroute Lesse et Semois (178 km)**, twee routes die zijn gecreëerd om harmonieus te integreren in het EuroVelo-netwerk.

→ [Website van EuroCyclo](#)

EuroVelo + Vennbahn: Internationale routes

Het **EuroVelo-netwerk** bestaat uit **17 langeafstandsroutes** in Europa met in totaal meer dan 90.000 km aan fietsroutes. **Vijf van deze EuroVelo-routes doorkruisen België**, wat goed is voor meer dan **1000 km** fietsroutes die voor iedereen toegankelijk zijn. Deze routes zijn:

- **EuroVelo 3:** Pelgrimsroute, 200 km in België

Deze route doorkruist zeven landen en verbindt Trondheim in Noorwegen met Santiago de Compostela in Spanje, goed voor ongeveer 5.300 km fietsplezier. Reizigers kunnen er enkele van de meest historische en pittoreske landschappen van Europa ontdekken, beroemde pelgrimsroutes volgen en talrijke religieuze plaatsen bezoeken.

Deze fietsroute loopt ongeveer 200 km door België, waarbij reizigers Waalse steden zoals Luik, Namen en Charleroi ontdekken. Ze fietsen door de bucolische landschappen van het Land van Herve en kunnen even halte houden om te genieten van de lokale regionale gastronomie.

- **EuroVelo 4:** Midden-Euoparoute, 90 km in België

EuroVelo 4 strekt zich uit over ongeveer 5.100 km door zeven landen en verbindt West- en Oost-Europa. Deze route leidt je langs verschillende bezienswaardigheden van het continent, zoals de middeleeuwse architectuur, grote steden en historische plaatsen.

93 kilometer van de route loopt door België, langs het strand met uitzicht op zee, door duinbossen, polders, wadden en moerassen, waarbij fietsers kunnen genieten van de bruisende kustplaatsen en badplaatsen, terwijl ze de plaatselijke cultuur en gastronomie ontdekken. **De routes EuroVelo 4 en 12 zijn identiek in België.**

- **EuroVelo 5:** Via Romea (Francigena), 400 km in België

De route beslaat ongeveer 3.200 km, voert door zeven landen en verbindt Engeland met Brindisi. De EuroVelo 5 voert reizigers langs een legendarische route, rijk aan kathedralen, kerken, monumenten en musea, waarbij ze moderne Europese instellingen in Brussel, Luxemburg en Straatsburg met elkaar verbinden.

In België doorkruist de **EuroVelo 5-route de drie gewesten** en onthult de natuurlijke en stedelijke landschappen van het land, waardoor fietsers het architectonische, culturele en brouwerfgoed van België kunnen ontdekken.

- **EuroVelo 12:** Noordzeeroute, 90 km in België

Deze route beslaat zo'n 7.050 km, loopt door zes landen en is de enige EuroVelo-route die in een lus gaat. De route dompelt bezoekers onder in de gevarieerde landschappen van de Noordzee en biedt een unieke mix van natuur, maritieme geschiedenis en cultuur.

In België volgt **EuroVelo 12 dezelfde route als EuroVelo 4** langs de kust, stranden, duinen en bossen. Deze route laat fietsers de rijke geschiedenis van het kustleven ontdekken via de tien Belgische badplaatsen en de uitgestrekte vlakke landschappen van de polders.

- **EuroVelo 19:** Maasroute, 190 km in België

Deze route strekt zich uit over ongeveer 1.050 km door drie landen en volgt de loop van de Maas van het plateau van Langres in Frankrijk tot Rotterdam in Nederland. Deze fietsroute biedt fietsers van alle niveaus de mogelijkheid om gevarieerde en wisselende landschappen, charmante stadjes en dorpjes aan beide zijden van de rivier, evenals een rijk cultureel erfgoed en culinaire schatten te ontdekken.

In België volgt de **EuroVelo 19 de Maas in Wallonië**, langs Dinant, Namen en Luik, omgeven door imposante kliffen en kastelen. De route **voert** vervolgens door het bucolische platteland van de **Vlaamse provincie Limburg** en biedt fietsers een schilderachtige en afwisselende route.

EuroVelo-routes 4 en 12 volgen dezelfde routes in België.

Websites:

→ eurovelobelgium.be

→ eurovelo.com

De **Vennbahn** is een van de langste fietsroutes en volgt een **oude spoorlijn die je door Duitsland, België en Luxemburg voert**.

De route is zo'n **125 km** lang en heeft een gemiddeld stijgingspercentage van **2%**, waardoor het een goed geplande en toegankelijke route door de Ardennen is, en ideaal voor beginners en gezinnen.

→ Website van de Vennbahn

Interactie tussen routes

Het **knooppuntensysteem** is het mooiste fietsnetwerk in België dat bijna het hele land bestrijkt. Met dit systeem kunnen fietsers hun routes plannen door verschillende punten op een flexibele manier met elkaar te verbinden, aangepast aan de hun behoeften.

Maar de knooppunten zijn slechts een aaneenschakeling van nummers: voor een prettige route **is het belangrijk om routes aan te bieden rond een bepaald thema, afgestemd op fietstoeristen.**

Deze regionale routes voor fietstoerisme spelen in op deze behoefte door routes aan te bieden die zijn afgestemd op verschillende verwachtingen.

In Vlaanderen vormt het knooppuntennetwerk de ruggengraat van de regionale en internationale routes.

In Wallonië is de basisstructuur gebaseerd op de regionale routes en de RAVeL, die zijn samengevoegd met het knooppuntennetwerk.

Internationale routes, zoals die in het **EuroVelo**-netwerk, worden ook **gedragen door**

deze regionale routes en bieden continuïteit op Europese schaal. Dankzij deze interactie kunnen fietsers gemakkelijk een lokale route combineren met een regionale of internationale route, ongeacht of ze korte of langere afstanden afleggen.

Deze structuur harmoniseert routes, of ze nu **internationaal, regionaal of lokaal** zijn, voor een coherente en vlotte fietservaring door het hele land en zelfs daarbuiten.

Voor welk type fietstoerist zijn deze routes bedoeld?

Deze routes zijn een **belangrijke troef** om toerisme en actieve mobiliteit te stimuleren. Ze zijn ontwikkeld om **een breed scala aan fietsers** aan te spreken, van beginners tot de meest ervaren fietsers. Of het nu gaat om een gezinsuitstapje, een fietstochtje met vrienden, een sportieve uitdaging of woon-werktrajecten, deze routes zijn geschikt voor **alle soorten fietsers en fietsen**, zowel elektrische als klassieke fietsen.

Voor professionals die actief zijn in toerisme en mobiliteit zijn deze routes een **strategische kans**. Ze spelen een actieve rol in de groei van het fietstoerisme, een sector in volle groei. Door veilige en toegankelijke fietsroutes aan te bieden, geven bestemmingen hun bezoekers de kans om op een unieke manier de rijkdom van de omgeving te ontdekken. Tegelijk zetten ze in op duurzame mobiliteit. Investeren in dit soort infrastructuur is investeren in **levenskwaliteit**, een betere **toegang tot de lokale omgeving** én een **sterkere bezoekerservaring**.

Hoe zit het met andere fietsroutes in België?

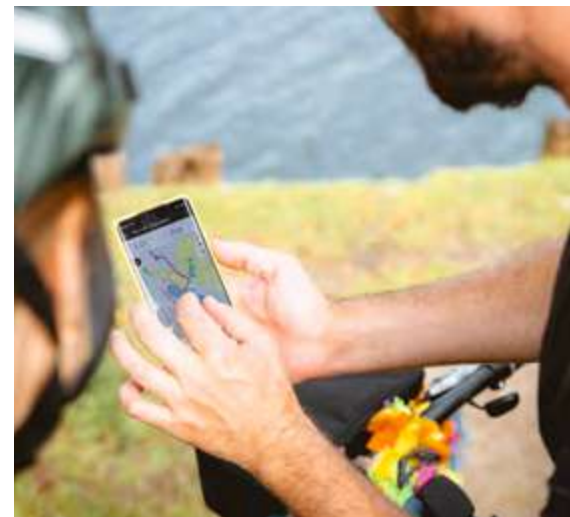
De mogelijkheden om het **fietstoerisme** uit te bouwen en te promoten zijn legio, dankzij het uitgebreide en gevarieerde aanbod aan routes voor alle soorten fietsers. Naast de grote nationale routes en de EuroVelo biedt België ook zo'n 12.000 km (4.700 in Wallonië en meer dan 7.000 in Vlaanderen³) aan **bewegwijzerde mountainbikeroutes**, perfect om adrenalinezoekers en avonturiers aan te trekken.

De fietssnelwegen, met zo'n **2.700 km** aan kwaliteitsvolle wegen, strekken zich uit over heel Vlaanderen en Brussel, en blijven zich uitbreiden in Wallonië. Deze fietspaden, vaak

aangelegd langs spoorlijnen en kanalen, zijn een ideale oplossing voor **interstedelijke mobiliteit**, maar ook voor alledaagse verplaatsingen, en dragen bij aan duurzame en praktische mobiliteit.

Tegelijk bestaat er in alle provincies een **uitgebreid netwerk van bewegwijzerde lokale routes**, waaronder routes die zijn aangelegd door de toeristische diensten, waardoor fietsers nog meer flexibiliteit krijgen. **Routes zonder wegwijzers zijn vaak ook beschikbaar in GPX-formaat** (GPS-formaat voor routes).

Daarnaast bieden apps zoals Komoot lokale routes aan die door de ander fietsers zijn uitgestippeld, wat zorgt voor een enorm potentieel om op ontdekking te gaan.

3. Cijfers verstrekt door Visit Vlaanderen en het Commissariaat-generaal voor Toerisme.

Als professional die actief is in toerisme en mobiliteit, kan je gebruik maken van dit **gevarieerde aanbod** om **tegemoet te komen aan de groeiende verwachtingen** van fietstoeristen. Door samen te werken met de toeristische diensten om deze routes te promoten, **of het nu om utilitaire of recreatieve routes gaat**, positioneer je jezelf als een belangrijke speler in de promotie van duurzaam en dynamisch toerisme. Neem contact op met de dichtstbijzijnde toeristische dienst!

Bronnen voor meer informatie:

“Définition du réseau d’itinéraires cyclables à vocation touristique en Wallonie et critères de sélection d’un itinéraire cyclable touristique”: het document, gepubliceerd in 2012, beschrijft de criteria en aanbevelingen voor de creatie, het beheer en de promotie van netwerken en routes voor fietstoerisme in Wallonië. Dit document wil de praktijken harmoniseren en zorgen voor hoogwaardige, veilige en aantrekkelijke infrastructuur voor fietsers.

→ https://ravel.wallonie.be/files/pdf/Documentation/Velotourisme/reseauxcriteres_itineraires_velotouristiques_12111.pdf

“EuroVelo Development Guide” is opgesteld door de European Cyclists' Federation (ECF). Deze gids is bedoeld om aanbevelingen en richtlijnen te geven voor stakeholders die betrokken zijn bij de ontwikkeling van EuroVelo-routes. De nadruk ligt op de kwaliteit van de routes, hun integratie in bestaande fietsnetwerken en hun toegankelijkheid tot de belangrijkste knooppunten van het openbare vervoer. De gids bevat ook voorstellen voor governance, kernelementen voor goede fietswetgeving, financieringsbronnen en goede praktijken voor de ontwikkeling van fietsroutes in Europa.

→ https://pro.eurovelo.com/download/document/EuroVelo-Development-Guide_Final.pdf

Interview

Jan Vanhee: De fietsambassadeur van Gent neemt ons mee achter de schermen van het succes van stedelijk fietstoerisme

Jan Vanhee is dienstencoördinator bij de Gentse Fietsambassade, een organisatie die zich inzet voor de promotie van de fiets als duurzaam vervoermiddel in de stad.

Met een breed scala aan diensten, van fietsverhuur tot toeristische routes, speelt de Fietsambassade een belangrijke rol om inwoners en bezoekers aan te sporen om voor de fiets te kiezen. In dit interview deelt Jan met ons de sleutels tot het succes van de Fietsambassade, de uitdagingen waar zij voor stonden en zijn visie op de toekomst van het fietstoerisme in Gent.

Kan je jezelf voorstellen en ons vertellen wat jouw rol is binnen de Fietsambassade?

Ik ben Jan Vanhee, de coördinator van fietsverhuur en -reparatie van de Fietsambassade. We zijn een agentschap van de stad Gent en werken ook samen met Gentse instellingen voor hoger onderwijs, zoals de universiteit. Als een vereniging zonder winstoogmerk zetten we ons ook in voor sociale tewerkstelling.

Wat is de missie van Fietsambassade en welke diensten bieden jullie aan?

We verhuren en repareren fietsen, voorzien beveiligde stallingen, organiseren fietsopleidingen en bieden diensten aan zoals fietstaxi's. We knappen fietsen op die we vervolgens tweedehands verkopen. Een breed scala aan diensten, allemaal met hetzelfde doel: de fiets promoten in Gent.

Waarom is de fiets zo belangrijk in Gent?

De invoering van een circulatieplan in 2017 heeft veel mensen sterk aangemoedigd om op de fiets te springen. Hierdoor zien we aanzienlijk meer fietsers in Gent.

Welke toeristische initiatieven hebben jullie ontwikkeld om het fietstoerisme in Gent te promoten?

Tijdens de pandemie hebben we toeristische routes gecreëerd om mensen Gent en omgeving op fiets te laten ontdekken. Deze themaroutes omvatten culturele en natuurlijke routes die het erfgoed van de stad in de verf zetten, met specifieke kaarten om fietsers de weg te wijzen. We hebben ook publieke fietspompen en reparatiestations geïnstalleerd, zodat fietsers alles hebben wat ze nodig hebben om de stad op hun gemak te verkennen.

Wat zijn volgens jou de sleutels tot het succes van de Fietsambassade?

We werken samen met de stad, eventorganisatoren en lokale fietsenwinkels. Bij events zoals de Gentse Feesten is er een beveiligde stalling, wat mensen aanspoort om met de fiets af te komen.

Als je terugkijkt, zijn er dan dingen die je anders zou doen?

Het zou interessant zijn om de route te voorzien van wegwijzers, maar dat zou dan weer een andere organisatie vereisen om het beheer en onderhoud in goede banen te leiden. Misschien zouden we ook meer promotie kunnen maken bij toeristische spelers.

Wat zijn je plannen voor de toekomst?

Velocity is erg belangrijk voor de promotie van de fiets op Europees niveau (nvdr, Velocity werd in 2024 in Gent gehouden). We willen fietsers ook aanmoedigen om zelfvoorzienend te zijn, met reparatiestations en fietspompen verspreid over de hele stad.

Wat is je favoriete fietsbestemming in Gent?

De Gentse dokken, vlakbij de Dampoort, zijn een van mijn favoriete plekken. Er zijn fietspaden, bruggen en ontspanningsruimtes. Het is een ideale omgeving om te fietsen.

Hoe zie je de Fietsambassade verder ontwikkelen?

In het begin was onze prioriteit om de fietspunten open te houden, ondanks dat we het met minder personeel moesten doen. Nu kunnen we ons concentreren op promotie, toerisme en de ontwikkeling van onze visuele identiteit. We hebben al behoorlijk wat vooruitgang geboekt.

Websites:**Fietsambassade:**

<https://fietsambassade.gent.be/nl>

Fietstochten van de Fietsambassade:

<https://fietsambassade.gent.be/nl/huren/ontdek-de-fietsroutes>

Velo-city Gent:

<https://www.velo-city-conference.com/en/about-velo-city/past-editions-ghent/>

Factsheet 2

Wie zijn die fietstoeristen?⁴

Fietstoerisme in België trekt de meest uiteenlopende reizigers aan, elk met specifieke verwachtingen op vlak van routes en diensten. Voor professionals in de sector is het een unieke kans om te investeren in infrastructuur en diensten die zijn afgestemd op deze profielen, gezien ze zo hun economische voordelen kunnen maximaliseren en fietstoeristen een waardevolle ervaring kunnen bieden.

Gezinnen

Gezinnen zijn op zoek naar veilige, bewegwijzerde, gemakkelijke en korte routes met kindvriendelijke attracties, die hen een gevoel van veiligheid en plezier geeft. Ze zoeken betaalbare accommodatie (campings, hotels met het label “Welkom Fiets”) en rustpunten met leuke activiteiten zonder al te veel kilometers af te leggen op een

dag (tussen 20 en 30 km per dag). Een lusroute is ideaal om de organisatie wat makkelijker te maken. **Door te investeren in gezinsvriendelijke diensten zorg je ervoor dat dit groeiende segment trouw blijft**, want zij hechten veel waarde aan een eenvoudige en leuke ervaring.

4. De volgende informatie is een samenvatting van gegevens uit de volgende studies en documenten: [Pro Velo, Tendances vélotourisme 2020 et facteurs de réussite d'un itinéraire vélotouristique](#), 2020, p.7-10, Toerisme Vlaanderen, [Onderzoek iconfietsroutes & fietsvakanties 2022 - uitgebreid rapport](#), 2022, p. 11, 16, 19-20, BVA Group, [Livrabale Eurocyclo 2022 - Global V2](#), 2022, p. 25,61-62, Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, [De fietseconomie in België en de impact ervan op de sociaal-economische situatie van het land](#), 2024, p.6-7.

Senioren

Senioren zijn een snelgroeiende groep potentiële klanten, vaak met een hoge koopkracht. Ze geven de voorkeur aan comfortabele en toegankelijke routes, tussen 40 en 60 km per dag, vaak met een elektrische fiets. Senioren houden van culturele en gastronomische bezoeken en zijn op zoek naar kwaliteitsvolle accommodaties met extra diensten, zoals bagagevervoer.

Door te investeren in toegankelijkheid, elektrische fietsen en diensten voor extra comfort beantwoord je aan de verwachtingen van een trouwe groep klanten die waarde hecht aan welzijn.

Koppels zonder kinderen

Koppels zonder kinderen, vaak jong of van middelbare leeftijd, geven de voorkeur aan routes van 40-60 km met comfortabele accommodatie en een gezellige setting. Dit segment richt op ontspanning, gastronomische en culturele fietstochten, en kunnen moderne, online diensten zeer waarderen. **Door te investeren in kwaliteitsvolle diensten, van middenklasse tot hogere klasse, en culturele routes kan je deze klanten aantrekken. Zij hechten veel waarde aan comfort en een lokale ervaring.**

Jongvolwassenen (tussen 20-35 jaar)

Jongvolwassenen zijn onafhankelijk en geven de voorkeur aan korte vakanties (2-3 dagen), waarbij ze graag gaan kamperen en genieten van lokale activiteiten. Ze hebben meestal toegang tot het internet en zijn op zoek naar betaalbare accommodatie, dynamische routes van 40 tot 50 km per dag en interessante bezoekjes, zoals microbrouwerijen of plaatselijke events. **Door online aanwezig te zijn, voordelige accommodatie en interessante events aan te bieden, kan je vlot deze avontuurlijke doelgroep aantrekken.**

Personen met beperkte mobiliteit (PBM)

Fietstoeristen met beperkte mobiliteit geven de voorkeur aan lusroutes met toegankelijke en goed bewegwijzerde infrastructuur, en leggen tussen de 10 en 50 km per dag af. Ze zoeken aangepaste accommodatie en restaurants, evenals rustpunten met goede voorzieningen die gemakkelijk toegankelijk zijn. **Door de voorzieningen voor PBM's te verbeteren en te investeren in aangepaste diensten zal je erg tevreden en trouwe klanten krijgen bij deze groep.**

Sportievelingen

Sportieve fietsers zijn op zoek naar lange, technische routes (60 km of meer), waarbij ze graag worden uitgedaagd door routes met stevige hellingen. Dit segment investeert in kwaliteitsvolle uitrusting en heeft behoefte aan specifieke diensten, zoals fietsreparatiepunten en aangepaste voeding.

Door te investeren in hoogwaardige, goed aangegeven en uitdagende routes, trek je de aandacht van deze gepassioneerde en veeleisende klanten.

Factsheet 3

Marketing en promotie van EuroVelo-routes

De ontwikkeling en promotie van fietsroutes in België hangt samen met diverse tools en initiatieven van het NECC en elk gewest - Wallonië, Brussel en Vlaanderen. Dit zijn onder meer **digitale tools, opleidingen en promomateriaal** speciaal ontworpen voor professionals in het toerisme, zodat ze hun online aanwezigheid kunnen versterken en nieuwe fietstoeristen kunnen aantrekken met een beter gericht en meer zichtbaar aanbod. Daarnaast zijn **officiële kaarten en gidsen** van de drie gewesten en het NECC onmisbaar om fietsers te stimuleren en langs de vele routes te leiden die door het hele land lopen, of het nu voor een dagje is of voor een langere periode.

Tot slot zijn **apps** en **sociale netwerken** ook cruciaal om je bestemming te promoten.

In dit deel kijken we eerst naar het promotiemateriaal dat de verschillende gewesten aanbieden om hun bestemmingen te promoten, vervolgens naar officiële gidsen en kaarten, en uiteindelijk naar apps en sociale netwerken die gelinkt zijn aan EuroVelo-routes en regionale routes voor fietstoerisme.

Promotiemateriaal om bestemmingen en fietsroutes in de kijker te zetten

In Wallonië Het Commissariaat-generaal voor Toerisme (CgT) stelt opleidingsmaterialen ter beschikking aan om initiatieven rond fietstoerisme te ondersteunen. Dit zijn onder meer:

Mon Bagage Numérique

Dit is een hulpmiddel om professionals in de toeristische sector te helpen hun digitale aanwezigheid te versterken. Het bevat een digitale rijpheidsdiagnose, een catalogus van meer dan 200 opleidingen en webinars, en vouchers voor persoonlijke begeleiding.

→ [Website](#)

Focus op beste praktijken

Het programma omvat ook specifieke opleidingen, zoals "Hoe promoot je je het label 'Welkom Fiets' online?", om de diensten voor fietstoeristen op een doeltreffende manier online te promoten. Een **herhaling van een webinar** met alle benodigde hulpmiddelen is [hier](https://www.youtube.com/watch?v=fYumAfSphf0) beschikbaar (<https://www.youtube.com/watch?v=fYumAfSphf0>)

Wallonie Destination Qualité

Dit is een initiatief om toeristische spelers in Wallonië te helpen de kwaliteit van hun diensten voortdurend te verbeteren. Het programma biedt gepersonaliseerde tools, opleidingsworkshops en uitwisselingen van beste praktijken tussen professionals, en richt zich op toeristische accommodaties (gîtes, hotels, campings), musea en attracties, evenals lokale toeristische organisaties. Deelnemers krijgen gratis ondersteuning, waaronder externe audits om sterke punten en verbeterpunten vast te stellen. Ondernemingen die aan de criteria voldoen, kunnen een label krijgen en zo hun inspanningen meer bekendheid geven.

→ [Website](#)

Outil Régional de Commercialisation (ORC)

Dit is een tool ontwikkeld door Visit Wallonia om exploitanten in de toeristische sector te ondersteunen bij hun overgang naar onlineverkoop. Zo kunnen ze gebruikmaken van een onlinebookingsysteem, "Booking Wallon", tegen een kostprijs van 30 euro per maand. Er zijn ook gratis opleidingen en online informatiesessies beschikbaar.

→ [Website](#)

Mediatheek van Visit Wallonia

De mediatheek deelt visuele en grafische collecties van hoge kwaliteit bestemd voor professionals uit de toeristische sector om hen te helpen bij de promotie en marketing van de bestemming "Wallonië".

→ [Website](#)

PASS VISITWallonia.be

Dit is een gratis digitale tool die kortingen biedt bij meer dan 600 attracties, musea, accommodaties en activiteiten in Wallonië. Exploitanten moeten een minimale korting van 10% bieden om deel te nemen.

→ [Website](#)

Promotieacties "Clubs" en "Pôles"

Deze acties worden aangeboden door Visit Wallonia om de zichtbaarheid van ondernemingen die lid zijn van Wallonie Belgique Tourisme (WBT) internationaal te verhogen.

→ [Website](#)

In Brussel

visit.brussels biedt verschillende initiatieven om professionals uit de toeristische sector te ondersteunen en op te leiden:

<https://www.visit.brussels/nl/professionals/partners>

Brussels Quality Academy

Dit is een opleidingsprogramma om bezoekers te verwelkomen, met modules over het erfgoed van Brussel en co-creatieworkshops om beter aan de verwachtingen van toeristen te voldoen.

Er worden twee aparte

opleidingsprogramma's aangeboden:

Brussels Discoveries voor alle toeristische professionals en het programma *Brussels Expert* voor toeristische accommodaties. Daarnaast worden er jaarlijks vier grote partnerevents georganiseerd.

→ [Website](#)

Mediatheek van visit.brussels

De mediatheek deelt visuele en grafische collecties van hoge kwaliteit die bestemd zijn voor professionals uit de toeristische sector om hen te helpen bij de promotie en marketing van de bestemming "Brussel".

→ [Website](#)

In Vlaanderen

Visit Flanders zet cultureel, natuurlijk en gastronomisch erfgoed in de kijker via fietsinitiatieven, ontwikkeld om zowel sportieve fietsers als vrijetijdsfietsers aan te trekken.

Fietsen in Vlaanderen en Flandrien Challenge

In deze programma's vind je uitdagingen en icoonfietsroutes om de regio te verkennen. Ze trekken zowel fervente fietsers als recreatieve fietsers aan.

→ [Website](#)

Coördinatie van fietsproducten

In samenwerking met de provincies promoot Toerisme Vlaanderen fietsroutes in Vlaanderen, waaronder de **negen icoonfietsroutes** en de **Flanders' Finest Fietsroutes**, die de diversiteit van Vlaanderen in de kijker zetten voor onvergetelijke ervaringen:

- o [Negen icoonfietsroutes](#): Emblematische routes voor fietsvakanties in Vlaanderen.
- o [Flanders' Finest Fietsroutes](#): Routes die fietsers langs alle rijkdom van Vlaanderen leiden.

Ondersteuning voor professionals

Visit Flanders biedt, in samenwerking met de provincies, publicaties en workshops aan voor professionals in de toeristische sector om het onthaal van fietstoeristen te verbeteren, zoals de gids "Een fietsvriendelijk verblijf: zo doe je dat" van Toerisme Vlaanderen.

→ [Website](#)

Mediatheek van Visit Vlaanderen

Professionals in de toeristische sector die hun publiek willen inspireren om naar Vlaanderen te reizen, kunnen gebruik maken van een selectie van thematische beelden in de mediatheek. Deze beelden kunnen gratis gedownload worden uit de beeldbank. Visit Flanders hecht veel belang aan een nauwe samenwerking met haar partners en fotografen.

→ [Website](#)

Op nationaal niveau

Het NECC

Communicatiemiddelen beschikbaar gesteld door het NECC: Er zijn vijf promovideo's over EuroVelo-routes in België gemaakt die professionals kunnen gebruiken op hun websites en sociale netwerken. Er is een video die een overzicht geeft en een video voor elke EuroVelo-route. Je kan deze rechtenvrije video's gebruiken voor je communicatie en marketing.

→ [Link naar video's](#)

De maandelijkse nieuwsbrief voor professionals over "**nieuws over fietstoerisme in België**" om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws: schrijf je in op de mailinglijst via eurovelo@provelo.org.

Focus op beste praktijken: Bike4NewBusiness

[BELGIË - VLAANDEREN - LIMBURG]

Dit initiatief is opgezet door de provincie Limburg in samenwerking met Visit Limburg om ondernemers in de toeristische sector te helpen bij de groei van het fietstoerisme. Het programma versterkte de lokale activiteiten en de leidende positie van Limburg in het fietstoerisme, door unieke ervaringen zoals "**Fietsen door het water**" en "**Fietsen door de bomen**".

Begeleiding in vier etappes:

- **Roadshows** (op de iconfietsroutes en de EuroVelo 19) om opportuniteiten te ontdekken voor de sector.
- **Coaching in groepsverband** door experts om de strategieën uit te stippelen.
- **Individuele coaching** voor een persoonlijke opvolging.
- Het ontwikkelde businessmodel in de praktijk brengen.

Deze sessies zetten deelnemers aan om te innoveren en samen te werken, en hadden een positief effect op hun ondernemersgeest.

<https://www.toerismewerkt.be/bike4newbusiness>

Getuigenissen

(cfr. pagina 17)

Getuigenis van de gîte “La Demoiselle ô Bois” in Seloignes:

“Samen met mijn man ben ik eigenaar van de gîte La Demoiselle ô Bois. Voor ik het programma Mon Bagage Numérique volgde, was digitale communicatie voor mij een bron van ergernis, en zelfs een schimmig en ontoegankelijk universum! Dankzij de opleidingen heb ik Facebook onder de knie gekregen, mijn Google-pagina tot leven gebracht en geoptimaliseerd, mijn website (gemaakt via het ORC) echt aantrekkelijk gemaakt en ben ik zelfs gestart met Instagram. Hierdoor voel ik me veel meer op mijn gemak met digitale tools ... en ik geniet er zelfs van! Op dit moment zijn niet alleen mijn directe boekingen toegenomen, maar ik ben er ook in geslaagd om het publiek aan te trekken dat ik wilde: gezinnen en natuurliefhebbers. Nu ben ik ook net begonnen met het promoten van het label Welkom Fiets voor fietstoeristen. De adviezen en tips die ik heb gekregen tijdens de persoonlijke begeleidingssessies waren van onschatbare waarde om mijn communicatie te verbeteren en deze nieuwe doelgroep te bereiken. Deze stimulans heeft eerlijk gezegd het verschil gemaakt! Het is alsof ik de gids heb gevonden die me door dit digitale labyrint leidt!

Deze opleidingen waren echt een keerpunt om mijn gîte efficiënt te beheren en ik kan het programma Mon Bagage Numérique ten zeerste aanbevelen aan alle professionals in de toeristische sector die hun online aanwezigheid een boost willen geven. Geloof me, het is een game changer! En weet je wat, ChatGPT heeft me geholpen om dit artikel te schrijven. Ik heb mijn getuigenis uiteraard zelf opgesteld, maar met ChatGPT kon ik mijn ideeën op een rijtje zetten, ze samenvatten en wat extra inspiratie opdoen. Als je deze tool nog niet hebt geprobeerd, raad ik het ten zeerste aan en aarzel niet om de opleidingen te volgen die eraan zijn gewijd.”

[→ website](#)

BRONNEN VOOR MEER INFORMATIE

Lokaal fietstoerisme ontwikkelen (Frankrijk)

Deze gids, gepubliceerd door Vélo & Territoires in oktober 2021, beschrijft de zes stappen die nodig zijn om een fietsbestemming te worden: infrastructuur ontwikkelen, de bestemming van diensten voorzien, diensten ontwikkelen, communiceren, het lokale netwerk coördineren en evalueren. De gids geeft elf casestudies en belicht de beste praktijken van gebieden die fietstoerisme op hun eigen schaal ontwikkelen. In de gids wordt ook aandacht besteed aan een grote verscheidenheid aan territoriale typologieën (stad, platteland, kust, rivier, bergen).

→ [Website](#)

Trends in fietstoerisme en succesfactoren voor routes voor fietstoerisme (België, Wallonië)

Dit werk werd uitgevoerd door Pro Velo en Inddigo in 2021, in het kader van een studie in opdracht van CITW (Waals centrum voor toerisme-ontwikkeling) "Toolbox voor de ontwikkeling van fietstoerisme op de EuroVelo, RAVeL en andere routes met toeristische meerwaarde". Het biedt professionals de tools om haltes langs routes te ontwikkelen, evenals trends en essentiële informatie voor de ontwikkeling van het fietstoerisme.

→ [Website](#)

"Voortbouwen op de RAVeL" (België, Wallonië)

Om de ontwikkeling en het gebruik van de RAVeL, trage wegen en fietsroutes voor zacht en duurzaam toerisme aan te moedigen, bevat deze gids verschillende hoofdstukken:

- Een netwerk om Wallonië op de fiets te ontdekken;
- Wie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de RAVeL?
- Comfort en aantrekkelijkheid van de RAVeL, waar moet je aan denken?
- Uitrusting-diensten-bewegwijzering-toegankelijkheid;
- Hoe moet de RAVeL worden gecommuniceerd en gepromoot?
- Vorm, inhoud, communicatiekanalen, veiligheid en beleefdheid. Hoe kunnen deze inspanningen worden gefinancierd;
- Administratieve middelen en contacten.

→ [Website](#)

Kaarten en gidsen

Fietskaarten en -gidsen zijn **essentiële middelen** om fietsroutes te promoten en aan de groeiende vraag te voldoen. Met de toenemende belangstelling voor fietstoerisme zijn de opties legio, maar we hebben een **gerichte selectie** gemaakt van kaarten en gidsen van **officiële toeristische diensten** en **EuroVelo**-initiatieven.

Het doel is om professionals te voorzien van betrouwbare en praktische hulpmiddelen om de ontwikkeling van de fiets aan te moedigen en te ondersteunen.

EuroVelo

Websites waar je alle informatie kan vinden:

- **In België:** www.eurovelobelgium.be
- **In Europa:** www.eurovelo.com

Kaart van het EuroVelo-netwerk

- **Beschrijving:** De EuroVelo-kaart biedt een overzicht van het Europese fietsroutenetwerk op papier. Op een schaal van 1:5.000.000 toont de kaart het volledige netwerk van 90.000 km en geeft informatie over de 17 EuroVelo-routes, hun ontwikkelingsniveau en een beschrijving van het thema van elke route. (Uitgegeven door de ECF - European Cyclists' Federation)
- **Taal:** Engels
- **Formaat:** Papier
- **Beschikbaarheid:** Te koop op de website eurovelo.com. Voor B2B in België zijn elk jaar tien EuroVelo-kaarten gratis verkrijgbaar bij het NECC zolang de voorraad strekt (stuur een e-mail naar eurovelo@provelo.org).

Flyer EuroVelo 19 - Maasroute

- **Beschrijving:** Officiële EuroVelo 19-flyer uitgegeven in 2021 met beschrijving van de gehele route en kaart (uitgegeven door de ECF).
- **Talen:** Engels, Frans, Nederlands en Duits
- **Formaat:** Digitaal en papier
- **Beschikbaarheid:** [Hier gratis digitaal te downloaden](#), en op papier beschikbaar op aanvraag bij het NECC: stuur een e-mail naar eurovelo@provelo.org

Flyer eurovelobelgium

- **Beschrijving:** Voorstelling van de internationale en regionale routes met een beschrijving en FAQ's op een enkele flyer, uitgegeven door het NECC).
- **Talen:** Frans, Nederlands, Engels
- **Formaat:** Digitaal en papier in 2025
- **Beschikbaarheid:** [Hier gratis digitaal te downloaden](#), en op papier beschikbaar in de loop van 2025 (stuur een e-mail naar eurovelo@provelo.org)

België

Er is een kaart “Fietsen in België” met regionale en internationale routes:

Kaart “Fietsen in België”

- **Beschrijving:** uitgegeven door het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), met een gedetailleerd overzicht van de bewegwijzerde routes in België.
- **Talen:** Frans, Nederlands, Engels en Duits
- **Formaat:** Papier
- **Beschikbaarheid:** Verkrijgbaar voor 8 euro bij het NGI

Roadbooks EuroVelo 5

- **Beschrijving:** Roadbooks voor de EuroVelo 5-routes, waaronder:
 - Via Romea-Francigena (Saint-Omer naar Brussel) - 245 km in 5 etappes.
 - Brussel-Namen-Luxemburg - 337 km in 8 etappes.
- **Talen:** Frans, Nederlands, Engels.
- **Formaat:** Papier en digitaal
- **Beschikbaarheid:** Brussel - Namen - Luxemburg alleen op papier verkrijgbaar in de toeristische diensten voor 5 euro.
Van “Saint-Omer naar Brussel” alleen beschikbaar in digitale versie op de website van [Visit Wapi](http://Visit.Wapi).

Brussel

Op de website visit.brussels vind je alle informatie die je nodig hebt:

[Brochures en kaarten](#) en [Brussel op de fiets](#)

Fietskaart van Brussel

- **Beschrijving:** kaart met essentiële informatie voor fietsers, zoals topografie, fietsvoorzieningen, routes, fietsenstallingen, fietsenwinkels, fietsdeelstations (Cambio en Villo!), reistijden en advies (*uitgegeven door Leefmilieu Brussel*).
- **Talen:** Frans, Nederlands, Engels
- **Formaat:** Papier en digitaal (download via data-mobility.brussels)
- **Beschikbaarheid:** Prijs: 2 euro, verkrijgbaar bij de verenigingen (Pro Velo, GRACQ, Fietsersbond, Cyclo, EUCG) en fietspunten.

Gids “Groene Wandeling”:

- **Beschrijving:** gids met toeristische trekpleisters, accommodatie en goede adressen langs de Groene Wandeling. Verbinding voorgesteld in de gids: lus met EuroVelo 5-Via Romea Francigena (*uitgegeven door Leefmilieu Brussel*).
- **Talen:** Frans, Nederlands en Engels
- **Formaat:** Papier
- **Beschrijving:** voor 5 euro in de toeristische informatiekantoren van visit.brussels (BIP Koningsplein, Hotel de Ville Grand Place).

Wallonië

→ [De website](#) om alle informatie te vinden.

RAVeL-kaarten

- **Beschrijving:** jaarlijkse kaart van het RAVeL-netwerk en de fietsroutes in Wallonië (*uitgegeven door Visit Wallonia*).
- **Talen:** Frans, Nederlands, Engels, Duits.
- **Formaat:** Papier en digitaal
- **Publicatie:** jaarlijks
- **Beschikbaarheid:** gratis voor professionals met het label "Welkom Fiets".
- **B2B om de kaarten te bestellen:** brochures.visitwallonia.be/bestellen

Gids "20 niet te missen fietstochten"

- **Beschrijving:** gids met 20 fietsroutes, toeristische attracties en accommodatie met het label "Welkom Fiets".
- **Talen:** Frans, Nederlands, Engels, Duits
- **Formaat:** Papier en digitaal
- **Publicatie:** om de 2 jaar
- **Beschikbaarheid:** gratis
- **B2B om de kaarten te bestellen:** brochures.visitwallonia.be/bestellen

Gids "Wallonië met fiets over de trage wegen"

- **Beschrijving:** Complete gids om Wallonië op de fiets te verkennen via 1300 km bewegwijzerde fietsroutes en trage wegen, inclusief routes, etappes en uitstapjes, maar ook culturele, historische en erfgoed informatie.
- **Taal:** Frans.
- **Formaat:** Papier.
- **Publicatie:** Laatste editie beschikbaar sinds 30 maart 2024.
- **Beschikbaarheid:** Te koop in de boekhandel in Frankrijk en België.
- **Aanvullende informatie:** www.editions-ouest-france.fr

EuroCyclo-kaarten

- **Beschrijving:** kaarten met routes in de valleien van de Lesse en de Semois en in de regio Midden-Ardennen.
- **Talen:** Frans, Nederlands
- **Formaat:** Papier en digitaal
- **Beschikbaarheid:** De kaarten zijn verkrijgbaar bij de toeristische diensten en op de [website van Visit Ardennes](#)

Vlaanderen

Voor fietstoerisme in Vlaanderen, bezoek de website van [Visit Flanders](#).

Voor de iconfietsroutes van Vlaanderen: bezoek de website van de [Iconfietsroutes](#).

Gids met iconfietsroutes

- **Beschrijving:** Gids met iconfietsroutes in Vlaanderen
- **Taal:** Nederlands
- **Formaat:** Papier
- **Beschikbaarheid:** Verkrijgbaar voor 22,99 euro bij [Lannoo](#)

Flyers en regionale kaarten

Verkrijgbaar bij provinciale toeristische diensten.

Events

Events rond fietstoerisme zijn een must voor alle fietsliefhebbers, zowel beginners als gevorderden. Er zijn tal van events, elk met zijn eigen specifieke kenmerken. Hier volgt een selectie van de belangrijkste festivals voor het grote publiek, evenals belangrijke professionele bijeenkomsten.

Voor het grote publiek

Fiets & Wandelbeurs

Dit festival, dat in februari in Gent en Utrecht (Nederland) wordt gehouden, is een must voor alle fiets- en wandelliefhebbers. Je vindt er nieuwe bestemmingen en handige tips.

→ [Website](#)

Bike Brussels

Een belangrijk event in Brussel dat de zachte mobiliteit en fietsen in de stad wil promoten en bezoekers een platform biedt om ideeën uit te wisselen en nieuwe dingen te ontdekken.

→ [Website](#)

Relais des Voyageurs

Dit jaarlijkse event vindt plaats in Namen en biedt fietsliefhebbers de mogelijkheid om hun ervaringen te delen, andere fietsreizigers te ontmoeten en inspirerende routes te ontdekken.

→ [Website](#)

Voor professionals

EuroVelo & Cycling Conference:

Deze jaarlijkse conferentie van de ECF is dé ontmoetingsplek voor professionals uit de fiets- en toerismesector. Het evenement brengt spelers van over de hele wereld samen om inzichten, innovaties en nieuwe ontwikkelingen in het fietstoerisme te delen. Werk je in toerisme of mobiliteit? Dan is dit dé kans om inspirerende voorbeelden uit de praktijk te ontdekken — of zelfs je eigen project te presenteren als best practice.

→ [Website](#)

Apps

Apps zijn tegenwoordig een onmisbare tool voor alle fietstoeristen, ongeacht de duur van hun avontuur of hun profiel. Er zijn tal van apps en elke app heeft zijn voor- en nadelen. Pro Velo heeft een vergelijking gemaakt van diverse routeplanners voor utilitaire verplaatsingen in 2022. Deze kunnen ook worden gebruikt voor toeristische avonturen:

→ [Website](#)

Hier zijn voorbeelden van **populaire apps** waar je zowel **EuroVelo**-routes als andere officiële routes kan vinden, en waarop de toeristische diensten van de drie Belgische gewesten actieve profielen hebben.

Komoot

Deze app wordt veel gebruikt voor het plannen van wandel-, en fietsroutes en routes voor fietstoerisme.

Je vindt er zowel EuroVelo-routes als die van verschillende Belgische toeristische diensten.

→ [Profiel van Visit Vlaanderen](#)

→ [Profiel van Visit Brussels](#)

→ [Profiel van VISITWallonia](#)

RouteYou

RouteYou biedt routes voor fietsers, met opties om fietsreizen te plannen, of het nu gaat om woon-werkverkeer of fietstoerisme. Je vindt er EuroVelo-routes en andere officiële lokale routes.

→ [Website](#)

Cirkwi

Cirkwi richt zich voornamelijk op Wallonië en stelt fietsers in staat om reizen te plannen op basis van officiële routes in het gewest. Je vindt er ook bewegwijzerde routes en andere mogelijkheden om het gewest op de fiets te ontdekken.

→ [Website](#)

Focus op beste praktijken

De zogenaamde "routeplanner"-apps zijn allemaal gebaseerd op informatie van "**OpenStreetMap**" (= OSM).

Dit is een gezamenlijk cartografisch project, een geografische database die vrij toegankelijk en gratis is voor iedereen. De beschikbare kaarten worden samengesteld dankzij de bijdrage van miljoenen vrijwillige gebruikers die informatie verstrekken over de staat van fietsnetwerken. Het is dus essentieel dat informatie over fietsroutes beschikbaar is op OSM.

Word een OSM-gebruiker: [website](#)

Sociale netwerken en andere

Sociale netwerken in het fietstoerisme zijn een krachtig middel om fietsroutes te promoten, boeiende ervaringen te delen en een grote gemeenschap van fietsliefhebbers aan te spreken. Door aantrekkelijke visuals, inspirerende video's en praktische informatie te combineren, stellen deze platforms professionals uit de sector in staat om een breed publiek te bereiken en tegelijk het natuurlijke en culturele erfgoed van fietsbestemmingen onder de aandacht te brengen. Deze sociale netwerken zijn belangrijke hefboomen fietstoerisme te promoten, elk met zijn eigen sterke punten afhankelijk van het publiek en de content die wordt gedeeld. Maar sociale netwerken beheren, vereist tijd en vaardigheden.

De regionale toeristische diensten, maisons de tourisme, het NECC en EuroVelo zijn ook aanwezig op sociale netwerken. Om de zichtbaarheid te maximaliseren, raden we je aan om hen foto's en informatie over je product te sturen, zodat ze die kunnen posten op hun sociale netwerken. Hier nemen we alleen links op naar de gewesten en het NECC.

De beste manier om je product te promoten is door beoordelingen van fietsers te verzamelen. Dit kan via beoordelingsplatforms (zoals Tripadvisor, Google Reviews) of via enquêtes. Gebruik vervolgens deze getuigenissen en ervaringsverhalen om de communicatie te verbeteren, positieve mond-tot-mondreclame te genereren en ze te publiceren op sociale netwerken of websites. Overweeg ook om partnerschappen aan te gaan met influencers en bloggers die gespecialiseerd zijn in fietstoerisme, vaak op gewestelijk niveau of op intergewestelijk niveau.

Factsheet 4

Diensten gekoppeld aan EuroVelo

De ontwikkeling van diensten voor fietstoeristen is een **belangrijke kans** om de aantrekkelijkheid en economische dynamiek van gewesten te vergroten. Door te investeren in de juiste infrastructuur en diensten op maat kunnen gewesten **meer bezoekers aantrekken** en tegelijk de lokale economie stimuleren. Een kwaliteitsvolle ervaring voor verre reizen of dagjesmensen helpt niet alleen om het **toeristische aanbod te diversifiëren**, maar beantwoordt ook aan de verwachtingen van een doelgroep die op zoek is naar zachte en duurzame mobiliteit. Inzetten op fietstoerisme betekent een **echte toegevoegde waarde** garanderen voor professionals in de sector en voor de ontwikkeling van lokale gebieden.

Hoe beoordeel je diensten langs een route? Met behulp van de ECS-methodologie (European Certification Standard), ontwikkeld door de ECF (European Cyclists Federation) en bedoeld om de kwaliteit van fietsroutes te beoordelen, ongeacht of ze deel uitmaken van het EuroVelo-netwerk. Hiermee kan de fietsinfrastructuur worden geanalyseerd en verbeterd op basis van specifieke criteria (meer informatie in factsheet 5 - EuroVelo-infrastructuur in België). Ook aan de kant van de dienstverlening worden stappen gezet: denk aan initiatieven om accommodaties, rustpunten, horeca, fietsverhuur en fietsgerelateerde producten te beoordelen en te verbeteren. Het gaat hier bijvoorbeeld over fietslabels, erkende rustpunten en kwaliteitsvolle producten.

De labels

Fietslabels garanderen de kwaliteit van het onthaal en de diensten, zodat fietsers er zeker van kunnen zijn dat ze een omgeving vinden die aangepast is aan hun specifieke behoeften. Er zijn drie labels in België en één erkenning.

Label "Bike Friendly" (Brussel)

- **Cijfers:** 20 accommodaties met het label (juni 2024).
- **Beheer:** Pro Velo voor visit.brussels.
- **Categorieën van dienstverleners:** Toeristische accommodatie (hotels, jeugdherbergen, B&B's).
- **Contact:** Pro Velo - bikefriendly@provelo.org

→ [Website](#)

Focus op beste praktijken

Er is een digitaal, **drietalg portfolio** (FR/NL/EN) ontwikkeld dat het volledige aanbod voor fietstoerisme in Brussel bundelt. Het prettig en toegankelijk boekje bevat routes, **interviews** en **tips**, en is bedoeld voor onthaalpersoneel van logies, zodat zij hun gasten kunnen helpen de stad per fiets te verkennen.

→ [Website](#)

Label "Welkom Fiets" (Wallonië)

- **Cijfers:** Meer dan 800 dienstverleners.
 - **Beheer:** Commissariaat-generaal voor Toerisme.
 - **Categorieën van dienstverleners:** accommodatie (gîtes, hotels, campings), horeca (restaurants, tavernes), toeristische attracties, producenten, fietsverhuur/reparatiebedrijven, toeristische organisaties.
 - **Contact:** velo@tourismewallonie.be
- [Website](#)

Label "Bed and Bike" (Oostkantons)

- **Cijfers:** 54 accommodaties met het label. (oktober 2024)
- **Beheer:** Oostkantons.
- **Categorieën van dienstverleners:** Accommodatie (hotels, gîtes, herbergen).
- **Contact:** info@ostbelgien.eu

→ [Website](#)

Er is een **synergie** tussen de labels "**Welkom Fiets**" en "**Bed and Bike**", vooral in de **Oostkantons**, waar veel accommodaties een dubbel label hebben.

Deze **complementariteit** stelt fietsers gerust, vooral die uit Duitsland, die gewend zijn aan dergelijke normen. De criteria zijn vergelijkbaar, maar het beheer en het logo zijn verschillend.

Erkenning "accommodatie op maat voor fietsers" (Vlaanderen)

- **Cijfers:** 360 (via iconfietsroutes).
- **Beheer:** Icoonfietsroutes (Vlaanderen).
- **Categorieën van dienstverleners:** Accommodatie
- **Contact:** Via de website van de iconfietsroutes.

→ [Website](#)

Wist je dat?

Veel Europese landen hebben fietslabels ingevoerd.

Meer info:

<https://en.eurovelo.com/cycling-friendly-schemes>

Interview

De kunst om fietstoeristen te verwelkomen in “My Hotel Malmedy” dankzij het label “Welkom Fiets”

Valérie China is general manager van “My Hotel Malmedy”.

Met een uitgebreide ervaring in de toeristische hotelsector heeft ze haar etablissement aangepast om fietsers zo goed mogelijk te ontvangen. Met de aangepaste infrastructuur en diensten draagt ze actief bij aan de ontwikkeling van hoogwaardig fietstoerisme. In dit interview vertelt ze hoe haar werkwijze is geëvolueerd en hoe het label Welkom Fiets deze initiatieven stimuleert.

Vertel ons over jezelf!

Mijn naam is Valérie China en ik ben de manager van My Hotel Malmedy. Ik heb eerst veertien jaar in Luik gewerkt, altijd in toeristische accommodaties. In die tijd was het fietstoerisme nog niet zo belangrijk als nu. Daarna opende ik een etablissement in Remouchamps, aan de voet van de Redoute, met bijzondere aandacht voor fietsers, waardoor ik besepte hoe belangrijk het was om klanten op de fiets te ontvangen. (nvdr: De côte de la Redoute is een beroemde heuvel op het parcours van de wielervedstrijd Luik-Bastenaken-Luik).

Hoe hebben jullie je etablissement aangepast om fietstoeristen te ontvangen?

We hebben een beveiligde ruimte voor fietsen ingericht, met toegangscontrole en camera's, evenals voorzieningen om de fiets schoon te maken en een reparatiepunt. We vonden het belangrijk om fietsers te voorzien van alles wat ze nodig hadden om hun fietsen te onderhouden.

Wat waren de uitdagingen in het begin?

Omdat fietsverhuur en -reparatie niet onze core business is, waren er bepaalde aspecten die ons ontglipten. Zo vroegen klanten double ons bijvoorbeeld soms of het label belangrijk was voor de zaak. Dit zette ons ertoe aan om nog beter te anticiperen op hun behoeften.

Hoe regelen jullie het bagagevervoer van fietsers?

Fietsers gaan van de ene accommodatie naar de andere, maar kunnen hun bagage niet meenemen op de fiets. Daarom werken we samen met andere accommodatieverstrekkers om het vervoer van de bagage te organiseren, zodat hun ervaring comfortabeler wordt.

Hoe belangrijk is het label voor jullie onderneming?

Het label is een erkenning van alles wat we hebben gedaan. We hangen het met trots op en verspreiden het via sociale netwerken om mensen te herinneren aan ons engagement en meer fietstoeristen aan te trekken.

→ [Website](#)

Naast de traditionele labels bestaan er ook platformen zoals Warmshowers en Welcome to My Garden die alternatieve accommodatie voor fietstoeristen aanbieden, terwijl ze tegelijk helpen om het tekort aan aanbod in bepaalde regio's aan te vullen.

Welcome to My Garden, dat in 2020 in België werd gelanceerd, biedt trage reizigers - mensen die zich te voet, met de fiets of met zacht vervoer verplaatsen - de mogelijkheid om gratis te kamperen bij particulieren. Dit netwerk, dat aanvankelijk lokaal was, heeft zich snel internationaal uitgebreid en biedt in veel landen vriendelijke en toegankelijke oplossingen (7.026 tuinen beschikbaar in oktober 2024). Deze initiatieven stimuleren menselijke uitwisselingen en maken het gemakkelijker om nieuwe horizons te verkennen, zelfs daar waar de traditionele toeristische infrastructuur beperkt is.

→ [Website](#)

Bivakzones

In België is wild kamperen verboden. In bepaalde bivakzones in de open natuur, die alleen te voet of met de fiets bereikbaar zijn, is op beperkte wijze, tijdelijk een bivak mogelijk, soms zijn er ook basisvoorzieningen, zoals een waterpunt of een beschutte plek. Mensen die bivakkeren mogen geen sporen nalaten, moeten hun impact op het milieu beperken en het gebied onaangeroerd laten voor toekomstige bezoekers. In tegenstelling tot traditionele campings zijn deze plekken voorbehouden aan solo-reizigers of kleine groepen, waarbij geen toegang is voor auto's en geen infrastructuur is voor afvalbeheer.

→ [Website](#)

Rustpunten

Rustpunten spelen een cruciale rol in het verbeteren van de ervaring van fietstoeristen. Ze bieden aangename rustzones die goed geïntegreerd zijn in het landschap en tegelijk bijdragen aan de identiteit van fietsroutes. Deze plaatsen zijn niet alleen plekken om te pauzeren, maar ook **toegangspunten** tot essentiële diensten (water, elektrische fietsen opladen, sanitaire voorzieningen) en toeristische informatie, terwijl ze gebruikers verbinden met de gebieden waar ze doorheen fietsen.

De **uniformiteit** en **kwaliteit** van deze plekken hebben een directe invloed op het comfort van fietsers, of het nu gaat om gezinnen, mensen met een beperking of gebruikers van elektrische fietsen. Daarnaast is het ook belangrijk om diensten aan te bieden die aangepast zijn aan andere gebruikers, zoals wandelaars, om tegemoet te komen aan de behoeften van een divers publiek.

WALLONIË

Wallonië heeft een goed uitgebouwd fietsnetwerk, met de RAVeL's, drie EuroVelo-routes en een knooppuntensysteem dat momenteel wordt uitgerold. Maar er blijven uitdagingen op het gebied van comfort en voorzieningen langs deze routes, vooral voor nieuwe doelgroepen zoals gezinnen, senioren en vriendengroepen. Om dit te verhelpen **zijn er twee praktische richtlijnen** opgesteld:

- **Rustpunten:** Aanbevelingen voor de vereiste voorzieningen, met verschillende soorten rustpunten al naargelang de afgelegde afstand (bijv. start/einde-zones om de 30 km, zones voor lange pauze om de 15 km).
- **Toeristische informatieborden:** Richtlijnen voor het ontwerp van borden langs fietsroutes.

Met deze documenten willen we actoren die instaan voor infrastructuur helpen om rustpunten te creëren en informatieve bewegwijzering te plaatsen. Voor meer informatie kan je terecht op de website van het Waals Observatorium voor Toerisme.

[→ Website](#)

OP EUROPESE SCHAAAL

EuroVelo heeft een aanbevelingsgids opgesteld voor rustpunten op transnationale routes.

[→ Meer informatie](#)

Focus op beste praktijken in Vlaanderen: Pin je punt

Je kan rustpunten en andere fietsinfrastructuur opzoeken op platforms zoals Google Maps en OpenStreetMap. Dit betekent dat gebruikers gemakkelijk plaatsen kunnen vinden om te rusten, te eten of even op te laden langs de routes. Daarnaast bieden een aantal websites en apps gewijd aan fietstoerisme in Vlaanderen interactieve kaarten waarop fietsers deze gebieden en andere diensten langs hun routes kunnen vinden. Iedereen kan infrastructuur en bezienswaardigheden toevoegen en vinden die zijn opgenomen in Open Street Map.

[→ Website](#)

Interview

Cycloparking by parking.brussels: Een revolutie voor fietsenstallingen in de stad

Charlotte Raymond, Business Developer Cycloparking, werkt bij **parking.brussels** en speelt een sleutelrol in de ontwikkeling van fietsenstallingen in de Belgische hoofdstad. Haar doel is om tegemoet te komen aan de behoeften van lokale en bezoekende fietsers en om van Brussel een fietsvriendelijke stad te maken, vooral tijdens grote events. In dit interview praat ze met ons over de criteria voor goede fietsenstallingen, de uitdagingen van mobiliteit en haar persoonlijke ambities.

Wat zijn de essentiële criteria voor een goede fietsenstalling?

Een goede fietsenstalling moet goed gelegen zijn, zo dicht mogelijk bij de bestemming van de fietser, beschut en veilig, met goede verlichting en een gevoel van veiligheid. Het moet ook obstakels, zoals hellingen of trappen, vermijden.

Welke oplossingen raad je aan om fietsenstallingen te creëren of te delen?

Het is mogelijk om ruimtes in bestaande gebouwen te gebruiken, zelfs als ze niet in eerste instantie aantrekkelijk zijn. Een goede bekleding, zorgvuldige bewegwijzering en glas kunnen de ruimte gezelliger maken. Deeloplossingen zijn ook mogelijk door gedeelde ruimtes te huren.

Hoe werken jullie samen met lokale overheden om fietsenstallingen te verbeteren?

We werken samen met lokale overheden om beveiligde fietsenstallingen te ontwikkelen. Tijdens grote events in Brussel, waar veel mensen op af komen, zetten we tijdelijke fietsenstallingen op met fietsenrekken en bewakers, ook wel keepers genoemd.

Kan je ons een voorbeeld geven van een geslaagde fietsenstalling tijdens een event?

Tijdens het festival Bright Brussels organiseerden we een wedstrijd en communiceerden we uitgebreid om bezoekers te informeren over de beschikbare fietsenstallingen. Dat bleek heel goed te werken.

Wat zijn de doelstellingen van parking.brussels op het gebied van fietsenstallingen?

Wij streven ernaar om tussen 2022 en 2026 zo'n 10.000 nieuwe beveiligde fietsparkeerplaatsen te creëren, zodat we eind 2026 14.660 plaatsen hebben. En tegen 2030 willen we 20.000 beveiligde fietsparkeerplaatsen. We laten ons inspireren door voorbeelden zoals de fietsenstalling bij Utrecht Centraal, uitgeroepen tot de grootste fietsenstalling ter wereld.

Denk je er soms aan om met de fiets op reis te gaan?

Ik droom ervan om van Brussel naar Istanbul te fietsen. Een droom die ik ooit hoop te verwezenlijken.

→ [Website](#)

Interview

Café Tandem: Het Brusselse knooppunt van fietsplezier

Gauthier Slonina is mede-uitbater van het Tandem Café in Sint-Joost – een unieke plek in Brussel die café, fietsatelier en ontmoetingsruimte voor de Brusselse fietsgemeenschap combineert. Met een passie voor fietsen en een verlangen om zachte mobiliteit te promoten, vertelt hij hoe het Tandem-project werd geboren, de uitdagingen en het belang van een goeie band met de Brusselse fietsersgemeenschap.

Kan je jezelf voorstellen en ons iets vertellen over je achtergrond?

Mijn naam is Gauthier. Ik ben medeagerant en werk hier in het Tandem Café in Brussel. We zitten intussen al vier jaar in Sint-Joost. Het is een plek waar fietsen worden gerepareerd en waar ook veel mensen een hapje komen eten. Ik heb politieke wetenschappen gestudeerd, dus dat heeft helemaal niets te maken met horeca of fietsreparaties. Ik ontdekte fietsmechanica toen ik met enkele vrienden het participatieve fietsatelier Racagnac in Sint-Joost opzette. Daarna volgde ik een opleiding tot mecaniciens om de kneepjes van het vak te leren en besloten we het Tandem Café te openen.

Wat is het Tandem-project precies en hoe is het ontstaan?

Tandem is een project dat is opgezet door een bevriend koppel, Céline en Florent. Ze hadden het concept van fietscafés ontdekt en namen contact met me op om het idee op tijdelijke locaties te testen. Na twee zomers testen, zagen we hoe populair het was, dus besloten we op zoek te gaan naar een permanente locatie.

Wat is de sleutel tot het succes van Tandem Café?

Omdat we het model konden testen op tijdelijke locaties, konden we zien wat werkte en wat niet, zonder onze werkzekerheid te verliezen. De locatie was ook cruciaal: we zitten aan de rand van de Brusselse binnenring, met brede fietspaden, wat vanaf 9 uur 's ochtends veel voetgangersverkeer betekent.

Hoe werken jullie samen met andere spelers in de fietswereld?

Op het gebied van mechanica en reparaties werken we nauw samen met Cyclo, een gevestigde organisatie in Brussel, die ons in de begindagen veel heeft geholpen, vooral met onderdelen en advies. We hebben ook contacten met andere winkels om specifieke vragen te beantwoorden en verenigen zoals Gracq of Pro Velo doen een beroep op ons voor hun events.

→ [Website van Tandem Café](#)

→ [Website van Cyclo](#)

→ [Website van Pro Velo](#)

De producten

Een **aanbod dat je kan boeken** is essentieel voor fietstoeristen, omdat dit de planning van hun reis kan vereenvoudigen. Een dergelijk aanbod omvat gegidste fietstochten, pakketproducten en verschillende vrijetijdsdiensten die zijn afgestemd op fietstoerisme.

Er valt niet te onderschatten hoe belangrijk de rol is van **reisbureaus die gespecialiseerd zijn in fietstoerisme** om deze activiteit in België te ontwikkelen. Volgens een studie van **EuroVelo** is de markt van fietstoerisme volop aan het boomen en trekt deze steeds meer reizigers aan die op zoek zijn naar authentieke ervaringen en avonturen in de natuur. Reisbureaus spelen een cruciale rol om de routeplanning makkelijker te maken en bieden diverse diensten aan, zoals bagagevervoer, fietsverhuur en aangepaste accommodatie. Voor meer informatie kan je het volledige EuroVelo-rapport [hier](#) lezen.

In België zijn er een aantal reisbureaus en producten die zich onderscheiden door hun expertise en toewijding aan fietstoerisme, en die bovendien een uitgebreide keuze aanbieden voor zowel beginnende als ervaren fietsers.

- **Cyclodyssées** - Fietsreizen in Europa, inclusief bagagetransport
- **VOS Travel** - Fietsvakanties en bagagevervoer
- **Happy Weekends** - Pakketten inclusief accommodatie en routes
- **Belgian Bike Tours** - Fietstochten in België op verschillende niveaus
- **Ostbelgien** - Fietsreizen in de Oostkantons met bagagevervoer

Focus op beste praktijken in Wallonië: Diabolo-project van de UPAV (Beroepsvereniging voor fietsreizen)

Het Diabolo-project wil het toerisme in Wallonië stimuleren door professionals die geïnteresseerd zijn om diensten voor bezoekers te ontwikkelen, te verenigen op één platform. Dit initiatief wil de ontvangst en ondersteuning van toeristen in de regio verbeteren, waarbij vooral wordt ingezet op de kwaliteit van de aangeboden diensten. Op dit moment hebben twaalf reisbureaus toegezegd om mee te werken aan dit initiatief, dat interessante tours en nicheproducten, zoals fietstoerisme, onder de aandacht brengt. Met dit project wil men Wallonië op een coherente en doeltreffende manier promoten als toeristische bestemming en het tegelijk makkelijker maken om lokale pareltjes te ontdekken. Het platform zou best nog voor de zomer van 2025 online gaan, zodat toeristen kunnen profiteren van een gevarieerd en aangepast aanbod, waarbij de lokale economie wordt gestimuleerd en toeristen kunnen genieten van een aangename en gedenkwaardige vakantie-ervaring.

Focus op beste praktijken in Brussel: Bike-Packer

Bike-Packer is een Belgisch agentschap dat gespecialiseerd is in het verhuren van reisfietsen en het uitstippelen van routes op maat. Het biedt een compleet aanbod op maat van fietstoeristen, van gespecialiseerde fietsverhuur met uitrusting tot het uitstippelen van gepersonaliseerde routes om de mooiste landschappen van België te ontdekken.

→ [Website](#)

Bronnen voor meer informatie

Het recent gepubliceerde rapport **“State of the Cycling Tour Operators Industry (2024)”**, een samenwerking tussen de European Cyclists' Federation (ECF), de Adventure Travel Trade Association en CycleSummit, biedt een uitgebreide analyse van de markt voor fietstoerisme, met aandacht voor de diversiteit, positieve trends en belangrijkste uitdagingen.

→ [Website](#)

Factsheet 5

EuroVelo-infrastructuur in België

Hoewel het Nationaal EuroVelo Coördinatiecentrum (NECC) niet rechtstreeks bevoegd is voor het beheer van de infrastructuur, is die infrastructuur wel cruciaal om fietsers een veilige en kwaliteitsvolle ervaring op de EuroVelo-routes te bieden.

Infrastructuur

Alle EuroVelo-routes zijn **100% bewegwijzerd** met specifieke EuroVelo-borden, net als de regionale routes voor fietstoerisme. EuroVelo heeft een specifieke gids voor EuroVelo-bewegwijzering opgesteld.

→ [Link naar het document](#)

De EuroVelo-routes worden voortdurend verbeterd. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze ontwikkelingen de ervaring op deze routes verbeteren? Door te verwijzen naar de ECS-gids.

De **European Certification Standard (ECS)**, opgesteld door de European Cyclists' Federation (ECF), is een essentiële tool om de kwaliteit van langeafstandsfietsroutes - zoals die in het **EuroVelo**-netwerk - te garanderen. Deze gids is ontwikkeld om een complete methodologie te bieden voor het beoordelen, certificeren en verbeteren van de kwaliteit van fietsroutes, zowel op nationaal als Europees niveau. Deze standaard is vooral bedoeld om een hoogwaardige ervaring voor fietsers te garanderen, of het nu gaat om fietstoeristen of regelmatige lokale gebruikers.

→ [Link naar het document](#)

De gids is vooral nuttig om:

- **Kritieke punten** op bestaande routes te identificeren, om zo beleidsmakers te stimuleren om te investeren in adequate infrastructuur.
- **EuroVelo-routes te certificeren** op basis van objectieve criteria, om gebruikers gerust te stellen over de continuïteit, veiligheid en beschikbare diensten langs gecertificeerde routes.
- **Europese normen te harmoniseren** om een consistente kwaliteit in de verschillende landen te waarborgen, rekening houdend met lokale bijzonderheden.
- **Fietstoerisme te bevorderen** door veilige en aantrekkelijke infrastructuur aan te bieden aan een breed scala aan fietsers, van gezinnen tot fietreizigers die lange afstanden afleggen.

Er worden maatregelen genomen om de **infrastructuur** te beoordelen: Continuïteit van de route, wegtype, oppervlak en breedte, hellingen en niveauveranderingen, aantrekkelijkheid, bewegwijzering en toegang tot openbaar vervoer.

In **Wallonië** wordt het onderhoud van de infrastructuur die verbonden is met de **EuroVelo**-routes voornamelijk beheerd door de regionale en lokale overheden, waarbij verschillende spelers samenwerken:

1. **SPW (Waanse overheidsdienst) Mobilité et Infrastructures:** deze dienst is verantwoordelijk voor de planning, de bouw en het onderhoud van de vervoersinfrastructuur, waaronder ook de fietsinfrastructuur op het openbare domein van gewestelijke wegen. Dit omvat dus ook het RAVeL-netwerk (Autonoom Netwerk van Trage Wegen), waar bepaalde delen van de EuroVelo-routes in Wallonië gebruik van maken. SPW MI beheert en onderhoudt ook de wegwijzers en markeringen op alle EuroVelo-routes die het hele gewest doorkruisen, evenals de negen regionale fietsroutes voor lange afstanden.
2. **De gemeenten:** de lokale overheden beheren de aanleg en het onderhoud van de gemeentelijke wegen die door delen van EuroVelo worden gebruikt. Ze zijn ook verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud van de RAVeL die is aangelegd op voormalige spoorlijnen: maaien, snoeien, het pad vegen, afval verzamelen en wegwijzers schoonmaken.

De installatie, met de steun van toeristische organisaties, en het onderhoud van stedelijk en toeristisch meubilair behoren ook tot hun takenpakket: banken, tafels, afvalbakken, rustpunten, paaltjes, slagbomen of andere toegangsbeperkende voorzieningen, hekken, informatiepanelen, kunstwerken, enz.

SPW MI werkt momenteel aan de ontwikkeling en het onderhoud van verschillende delen van de EuroVelo-routes:

- RAVeL Lijn 87 op de grens tussen Ellezelles en Ronse op de EV5 - Bouw van een tunnel en een oprit naar de RAVeL ter hoogte van de brug van Beaufaux: waarde van de werken: 833.860,62 euro.
- RAVeL Lijn 87 tussen Ellezelles en Flobecq op de EV5 - Verbreding van het RAVeL-spoor: waarde van de werken: 656.266,68 euro.
- RAVeL Samber op de EV3 - Buitengewoon onderhoud van het wegdek tussen Namen, Floreffe en Auvelais (5,6 km): waarde van de werkzaamheden: 1.328.214,53 euro.
- RAVeL Lijn 618 tussen Hompré (Vaux-sur-Sûre), Hollange (Fauvillers), Strainchamps, Radelange en Martelange op de EV5 - Ontwikkeling van het RAVeL-traject over een lengte van 14 km: waarde van de werkzaamheden: 3.624.543,99 euro.

En er zijn verschillende projecten gepland voor 2025:

- RAVeL Lijn 87 op EV5 - Ontwikkeling van het ontbrekende stuk tussen Russeignies (Mont-de-l'Enclus) en de grens met Ronse (1 km): geschatte kosten van de werkzaamheden 350.000 euro.
- RAVeL Lijn 87 in Lessines op de EV5 - Bouw van een voetgangersbrug en een toegangshelling om aan te sluiten op de RAVeL Dender: geschatte kosten van de werkzaamheden: 1.250.000 euro.
- RAVeL Ourthe tussen Rendeux en La Roche-en-Ardenne op de EV5 - Bouw van twee loopbruggen over de Ourthe en het ontbrekende deel van de RAVeL: waarde van de werken: 2.244.994,73 euro.

In **Vlaanderen** wordt het onderhoud van de infrastructuur die verbonden is met de **EuroVelo**-routes ook uitgevoerd door een aantal gewestelijke en lokale spelers:

1. **Agentschap Wegen en Verkeer**

(AWV): het Agentschap Wegen en Verkeer in Vlaanderen is verantwoordelijk voor het beheer van de wegeninfrastructuur, waaronder fietspaden langs gewestwegen. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de delen van de EuroVelo-routes die langs de wegen lopen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

2. **Provincies en gemeenten:** de provincies en gemeenten spelen een cruciale rol in het onderhoud van fietsroutes, vooral voor trajecten die langs lokale wegen of vrijliggende fietspaden lopen. Elke Vlaamse provincie heeft specifieke initiatieven om fietsinfrastructuur te promoten en te onderhouden.

Van 2021 tot 2024 investeerde de Vlaamse overheid ongeveer 200 miljoen euro per jaar in fietsinfrastructuur.

In **Brussel** is Brussel Mobiliteit verantwoordelijk voor het onderhoud van de infrastructuur die verband houdt met de EuroVelo 5-route, met bijzondere aandacht voor de integratie in een complexe stedelijke omgeving.

Brussel Mobiliteit (BM):

deze gewestelijke instantie is verantwoordelijk voor het beheer van de vervoersinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waaronder fietspaden. BM houdt toezicht op het onderhoud van de EuroVelo-infrastructuren die de stad doorkruisen, meer bepaald de bewegwijzering, de kwaliteit van de paden en hun integratie met andere vervoerswijzen in de stad.

Brussel Mobiliteit besteedt gemiddeld 13 miljoen euro per jaar aan fietsbeleid (nieuwe voorzieningen, onderhoud, acties, ondersteuning van verenigingen, enzovoort)⁵.

5. Bron: Frederik Depoortere, Brussel Mobiliteit

Bereikbaarheid

Vlaanderen

In verschillende provincies lopen initiatieven om de toegankelijkheid van fietsroutes in Vlaanderen in een breder perspectief te plaatsen. Hier zijn enkele belangrijke projecten:

- **IedereenFietst.be:** dit platform, ondersteund door Inter, het Vlaamse agentschap voor toegankelijkheid (vergelijkbaar met Access-I in Wallonië en Brussel), geeft informatie over toegankelijke routes. Dit project werd 20 jaar geleden gelanceerd in West-Vlaanderen en omvat ook routes in Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, zoals de Kustroute, icoonfietsroutes en delen van de Eurovelo 4- en 12-routes. <https://www.iedereenfietst.be>
- **Routen.be** in Oost-Vlaanderen: deze website biedt informatie over routes, accommodatie en activiteiten aangepast aan mensen met beperkte mobiliteit in de provincie Oost-Vlaanderen. <https://www.routen.be>
- **Drempelvrije Fietsvakantie** in de provincie Antwerpen: initiatieven rond de Kempenroute, een icoonfietsroute, bieden toegankelijkheidsbeoordelingen voor routes, restaurants, accommodatie en bezienswaardigheden. Er zijn ook aangepaste fietsen beschikbaar. <https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dvt/toerisme-provincie-antwerpen/drempelvrij-toerisme/drempelvrije-fietsvakantie.html>
- **Gfietst.be:** dit platform brengt aangepaste fietsverhuur samen op één plaats om gemakkelijk toegankelijk te zijn. <https://www.gfietst.be>

Wallonië en Brussel

Access-i Vélo: De toegankelijkheid van fietsroutes in Wallonië en Brussel verbeteren

Access-i beoordeelt de toegankelijkheid van openbare plaatsen, waaronder fietsroutes, om mensen met speciale behoeften betrouwbare informatie te geven. Door controles ter plaatse kunnen routes worden gecertificeerd volgens verschillende toegankelijkheidsniveaus, die online beschikbaar zijn voor een veilige reisplanning. Sinds 2016 hebben Access-i en de CgT 27 routes in Wallonië gecertificeerd, met informatie over voorzieningen en specificaties over toegankelijkheid.

→ [Website](#)

Factsheet 6

Het EuroVelo-ecosysteem in België

Beheer van het toerisme in België

Het toerisme in België is een gewestelijke verantwoordelijkheid en het fietstoerisme wordt beheerd door:

- **In Vlaanderen:** Visit Flanders: een agentschap van de Vlaamse overheid die als doel heeft om Vlaanderen te ontwikkelen en te promoten als een duurzame en innovatieve toeristische bestemming, met bijzondere aandacht voor toegankelijkheid.
→ [Website](#)
- **In Brussel:** visit.brussels: een organisatie van openbaar nut die wordt ondersteund door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zich richt op de promotie van toerisme, cultuur en events. De organisatie streeft naar een kwaliteitsvol onthaal en versterkt de troeven van het gewest door unieke en duurzame ervaringen te creëren voor bezoekers en inwoners.
→ [Website](#)
- **In Wallonië:**
 - **Commissariaat-generaal voor Toerisme (CgT):** Commissariaat-generaal voor Toerisme is de Waalse overheidsdienst die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van kwaliteitsvol toerisme door middel van professionalisering en ondersteuning van toeristische operatoren (erkenningen, labeling, subsidies, advies over strategische keuzes ...). De CgT werkt samen met verschillende spelers om de promotie van de sector in Wallonië aan te moedigen, in het bijzonder het label "Welkom Fiets", dat de dienst coördineert.
 - De Waalse instantie die verantwoordelijk is voor het promoten van toerisme en het organiseren van recreatieve programma's is **VISITWallonia**.

EuroVelo en Pro Velo

Het EuroVelo-netwerk in België wordt beheerd door Pro Velo, dat sinds 2021 optreedt als Nationaal Coördinatiecentrum voor EuroVelo-routes (NECC). Deze vereniging promoot de fiets en ondersteunt verschillende stakeholders - particulieren, overheden, scholen en bedrijven - door diensten op maat aan te bieden om de fiets voor iedereen toegankelijk te maken. Zo helpt Pro Velo de levenskwaliteit te verbeteren en een positieve fietscultuur te ontwikkelen in België. Voor meer informatie, bezoek de [website van Pro Velo](#).

Het EuroVelo-netwerk, gecoördineerd door de European Cyclists' Federation (ECF), is gebaseerd op de Nationale Coördinatiecentra van EuroVelo (NECC). In België is Pro Velo het NECC, ondersteund door Visit Flanders, visit.brussels, het Commissariaat-generaal voor Toerisme en VISITWallonia.

Het NECC heeft drie missies:

1. Het EuroVelo-netwerk promoten bij het grote publiek;
2. Een netwerk van spelers en mobiliteit aanleiden;
3. De Belgische EuroVelo-routes internationaal vertegenwoordigen.

Fietsstrategieën in België en Europa

De fietsstrategieën in België en Europa hebben een aantal gemeenschappelijke doelstellingen: de fiets promoten voor duurzame ontwikkeling, de uitstoot van broeikasgassen verminderen en de veiligheid en fietsinfrastructuur verbeteren. Daarnaast willen ze het publiek sensibiliseren en de internationale samenwerking bevorderen, onder andere via initiatieven zoals EuroVelo en lokale plannen om fietsen toegankelijker en veiliger te maken, zowel voor alledaagse verplaatsingen als voor toerisme. De drie gewesten hebben toeristische en mobiliteitsstrategieën ontwikkeld. Hierbij is de fiets opgenomen in de verschillende strategieën.

Wallonië

Toerisme:

In het voorjaar van 2021 werden twee grote strategische studies over toerisme in Wallonië gepubliceerd: een algemene strategische studie en een digitale strategische studie. De strategie 2030 voor toerisme in Wallonië legt zich toe op de ontwikkeling van fietstoerisme via de uitbreiding van duurzame fietsinfrastructuur (paden, knooppunten), de integratie van diensten met het label "Bienvenue Vélo" langs routes en de promotie van bekende fietsevents om bezoekers aan te trekken.

→ [Website](#)

Mobiliteit:

Het actieplan Wallonie Cyclable 2030 wil de fiets promoten als een manier om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Het is georganiseerd rond vier thema's (governance, veiligheid, diensten, communicatie) en omvat negentien maatregelen om de infrastructuur te verbeteren en de gebruikers te sensibiliseren.

→ [Meer informatie](#).

Brussel

Toerisme

Visit.brussels ontwikkelt een strategie voor duurzaam toerisme tegen 2030 en integreert fietstoerisme in haar initiatieven. [Meer informatie.](#)

Mobiliteit

Brussel Mobiliteit implementeert infrastructuur en beleid om de veiligheid en toegankelijkheid voor fietsers te verbeteren om Brussel fietsvriendelijker en duurzamer te maken via het plan Good Move.

→ [Website](#)

NECC

Het NECC komt met een ambitie voor 2030 rond vier strategische pijlers:

- Monitoring: geharmoniseerde gegevens over fietstoerisme in België
- Diensten: harmonisatie van diensten en publieke zichtbaarheid van diensten in België
- Governance: het NECC coördineert EuroVelo-routes die aansluiten op regionale routes, deelt beste praktijken en gebruikt datatools om actuele informatie te verstrekken rekening houdend met lokale kenmerken.
- Communicatie: website “Fietsen in België” met internationale promotie

Een overeenkomst bindt het NECC en zijn partners (visit.brussels, Visit Flanders, Visit Wallonia en het Commissariaat-generaal voor Toerisme) van 2025 tot 2030. Elk jaar wordt een actieplan opgesteld om de doelstellingen in 2030 te bereiken.

EuroVelo 2030

De EuroVelo 2030-strategie streeft ernaar om het Europese fietsnetwerk te versterken door de kwaliteit van routes te verbeteren en samenwerking tussen stakeholders te bevorderen. De doelstelling is om fietstoerisme aan te moedigen om zo duurzame ontwikkeling en inclusie te stimuleren.

→ [Meer informatie](#)

Vlaanderen

Toerisme

Het duurzaamheidsplan van Visit Flanders promoot het fietstoerisme in Vlaanderen als een hefboom voor de ontwikkeling van duurzaam toerisme, waarbij de focus ligt op de verbetering van de infrastructuur en de sensibilisering van de stakeholders in het toerisme.

Mobiliteit

Vlaanderen streeft naar een “fietsreflex” tegen 2040, waarbij 30% van de verplaatsingen voor korte tot middellange afstanden met de fiets worden afgelegd, en andere duurzame vervoerswijzen gemakkelijk worden geïntegreerd. Dit plan omvat universele toegang tot de fiets (gedeeld of individueel), veilige routes tussen woonwijken, scholen en werklocaties, en de ontwikkeling van Hoppinpunten (intermodale knooppunten) met diensten zoals oplaadstations, deelfietsen en reparatieoplossingen. Bovendien zullen fietskoeriers ook worden ondersteund om duurzame leveringen in stedelijke gebieden te bevorderen.

→ [Meer informatie](#)

Europese Fietsverklaring

De Europese Fietsverklaring onderstreept het belang de fiets als duurzame vervoerswijze, gekoppeld aan stedelijke mobiliteit en economische ontwikkeling. Het moedigt de lidstaten aan om te investeren in fietsinfrastructuur om de fiets te integreren in hun mobiliteitsstrategieën, waardoor fietspaden voor duurzaam toerisme wordt ontwikkeld. Voor meer informatie, [raadpleeg het document hier](#).

Focus op beste praktijken in België: Het Interreg-project “Eurocyclo”

Het Interreg-project “Eurocyclo” is een voorbeeld van beste praktijk in grensoverschrijdend fietstoerisme tussen België en Frankrijk, ontwikkeld als onderdeel van het Interreg-programma Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen. Dit project wil veilige routes creëren, thematische routes aanbieden (cultuur, natuur, erfgoed) en de toeristische aantrekkingskracht vergroten met behulp van digitale tools. Door de lokale economie te stimuleren en diensten op maat voor fietstoeristen te ondersteunen, zorgt Eurocyclo voor duurzaam toerisme en meer samenwerking tussen lokale spelers in de twee landen.

→ [Website](#)

Synergie tussen de gewesten

De fietsstrategieën in Wallonië, Brussel en Vlaanderen tonen een gedeelde wens om fietstoerisme te promoten als een middel voor duurzame ontwikkeling. Elk gewest legt zich toe op het verbeteren van de infrastructuur, sensibilisering van gebruikers en samenwerking tussen publieke en private spelers. Deze synergie draagt niet alleen bij aan duurzame mobiliteit, maar ook aan verantwoord, milieuvriendelijk toerisme, wat het belang onderstreept van een geïntegreerde aanpak voor duurzamere vervoerswijzen.

De rol van de provincies, gemeenten, toeristische diensten en verenigingen in het fietstoerisme in België

De provincies en gemeenten van België zijn essentieel voor de ontwikkeling van het fietstoerisme. Ze ondersteunen de aanleg van fietsinfrastructuur en coördineren bewustmakingsinitiatieven, met concrete acties zoals:

- **Fietsroutes uitstippelen:** ontwikkeling van thematische routes die lokale trekpleisters met elkaar verbinden.
- **Bewegwijzering en onderhoud:** borden plaatsen en fietspaden onderhouden.
- **Fietsevents:** organiseren van fietstochten om de fiets te promoten.
- **Lokale samenwerking:** samenwerkingsverbanden met toeristische diensten en bedrijven voor een geïntegreerd aanbod.
- **Partnerschappen:** samenwerken met winkels om diensten voor fietsers aan te bieden.

"Maisons du tourisme" en toeristische diensten spelen een sleutelrol in de ontwikkeling van fietstoerisme:

- **"Maisons du tourisme":** zij coördineren de ontwikkeling en promotie van regionale fietsroutes, creëren thematische routes en werken samen met lokale spelers (accommodatie, restaurants) om diensten aan te bieden die zijn afgestemd op fietsers. Ze zorgen er ook voor dat de routes bewegwijzerd en toegankelijk zijn.
- **Toeristische diensten:** zij verwelkomen en informeren fietsers door kaarten aan te bieden, routes aan te bevelen en praktisch advies te geven.

Ze promoten lokale routes en verwijzen bezoekers naar diensten die speciaal op fietsen zijn gericht, zoals fietsateliers en bevoorradingspunten.

Deze organisaties werken samen om het fietstoerisme in elke regio toegankelijk, aantrekkelijk en goed georganiseerd te maken.

Verenigingen spelen ook een belangrijke rol in de ontwikkeling van het fietstoerisme, zoals:

Chemins du Rail en Wallonie is een Belgische non-profitorganisatie die zich inzet voor de omvorming van voormalige spoorlijnen tot trage wegen voor zachte mobiliteit, zoals de RAVeL en de Pre-RAVeL.

Ze promoot duurzame mobiliteit en respectvol toerisme door fietsroutes en spoorwegerfgoed te ontwikkelen en door samen te werken met openbare instellingen. Met haar acties helpt ze aangename ruimten creëren en veilige infrastructuren voor fietsers en wandelaars.

→ [Website](#)

"Grote Routepaden" is een Belgische vereniging die wandel- en fietsroutes over lange afstanden (GR) in België ontwikkelt en bewegwijzert.

Ze verstrekt topogidsen, kaarten en geeft het tijdschrift "Op Weg" uit om wandelaars te inspireren. De vereniging werkt samen met partners en biedt de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen voor het onderhoud van paden en de organisatie van events, wat een hechte gemeenschap schept van natuurliefhebbers en avonturiers.

→ [Website](#)

Interview

Onberispelijke toeristische fietsroutes dankzij vrijwilligers: Lore Boogaerts onthult het geheim van Vlaams-Brabant

Lore Boogaerts werkt voor **Toerisme Vlaams-Brabant** in het Routebureau. Door samen te werken met vrijwilligers, die bekend staan als **"sponsors"**, helpt Lore de kwaliteit en veiligheid van de bewegwijzerde paden in het gewest te waarborgen. In dit interview vertelt ze ons hoe het project werkt, wat de uitdagingen zijn en wat haar ambities voor de toekomst zijn.

Kan je jezelf voorstellen en je rol binnen Toerisme Vlaams-Brabant toelichten?

Mijn naam is Lore Boogaerts en ik werk voor voor het Routebureau als onderdeel van Toerisme Vlaams-Brabant. Mijn rol bestaat meer specifiek uit de bewegwijzering onderhouden en het bewegwijzeringsmateriaal beheren, de vrijwilligers coördineren die de routes controleren en nieuwe routes ontwikkelen.

Wat doet het Routebureau?

Wij ontwikkelen en creëren recreatieve routes voor fietsers en wandelaars. We zijn verantwoordelijk om de kwaliteit van de routes te bewaken en de bewegwijzering te onderhouden. Het Routebureau beheert niet alleen alle gegevens over de routes, maar stelt ze ook beschikbaar in digitale vorm, via een routeplanner en als gedrukte kaarten.

Hoe werkt het sponsorsysteem?

Het is een groep vrijwilligers die de bewegwijzerde routes controleren. Nadat ze een route hebben gecontroleerd, rapporteren ze hun waarnemingen aan het Routebureau. Wij nemen dan maatregelen om eventuele problemen zo snel mogelijk te verhelpen.

Hoe groot is deze groep vrijwilligers?

We hebben 724 vrijwilligers, ook wel sponsors genoemd, waarvan er 219 zich specifiek bezighouden met het fietsnetwerk.

Wat zijn de belangrijkste taken van de vrijwilligers?

Ze controleren de bewegwijzering en zorgen ervoor dat alle borden er nog staan en dat de informatie op de borden nog klopt. Ze zien er ook op toe dat de borden in beide richtingen goed zichtbaar zijn.

Ze controleren ook andere infrastructuur zoals picknicktafels, bankjes en informatieborden. Tijdens deze controles zijn de toegankelijkheid van de routes en de staat van de ondergrond ook belangrijke aandachtspunten.

Hoe controleren vrijwilligers specifieke borden, zoals die voor Eurovelo?

De Eurovelo 5 loopt door onze provincie. Het symbool van de EuroVelo 5 staat op de borden van de icoonfietsroutes, die gebruikmaken van het fietsnetwerk. Wanneer onze sponsors de bewegwijzering op het fietsnetwerk controleren, controleren ze ook de bewegwijzering op de icoonfietsroute, omdat deze borden

altijd onder de borden op het fietsnetwerk hangen. Zo kunnen we kwalitatief hoogwaardige bewegwijzering voor EuroVelo 5 in onze hele provincie garanderen.

Hoe werkt het systeem in het algemeen?

Ons doel is om alle routes één keer per maand te controleren. Daarom werken we op basis van een jaarkalender die bepaalt welke vrijwilliger welke route in welke maand moet controleren. Voor het fietsnetwerk lassen we een pauze in voor de controles tijdens de wintermaanden. De controles vinden dus plaats van maart tot oktober. Om de resultaten van de controles in te voeren, gebruiken de vrijwilligers een app: EasyGIS.

Hoe werkt het controleproces?

Het EasyGIS-systeem stuurt een notificatie naar de vrijwilligers, die een link ontvangen om toegang te krijgen tot hun opdracht en vervolgens het veld in gaan. Als er een probleem wordt ontdekt, sturen ze een bericht dat wordt geregistreerd in het systeem en wordt doorgegeven aan de betrokken teams. Als het probleem is opgelost, informeren we de vrijwilliger die het aan ons heeft gemeld.

Wat is de sleutel tot het succes van het systeem?

EasYGIS is een essentiële tool dat het gemakkelijker maakt om problemen te melden en vrijwilligers motiveert. Daarnaast wordt er jaarlijks een dag georganiseerd om de vrijwilligers te bedanken, met activiteiten, een goede maaltijd en kleine cadeautjes.

Hoe zou het systeem nog verder kunnen verbeterd worden?

Een goede verdeling van vrijwilligers over de routes is wel nog een aandachtspunt. We hebben nog steeds hiaten in de dekking in bepaalde gebieden, waar het moeilijker is om vrijwilligers te vinden.

Pajottenland is een heuvelachtige regio, waardoor het lastiger is met de fiets. Daar hebben we bijvoorbeeld een tekort aan vrijwilligers. We zijn ook op zoek naar een balans tussen de verwachtingen van vrijwilligers en die van het bureau. Communicatie met vrijwilligers is een ander aandachtspunt, omdat het niet mogelijk is om alle problemen die op de routes worden gemeld snel op te lossen.

Wat zijn jullie ambities voor de toekomst?

We willen de EasyGIS-tool verder ontwikkelen en de mogelijkheid onderzoeken om vrijwilligers kleine onderhoudstaken toe te vertrouwen, zoals het schoonmaken van de borden.

Heb je een leuke herinnering die je met ons wil delen?

Ik beheer al dertien jaar het sponsornetwerk van Toerisme Vlaams-Brabant. Vijf jaar nadat ik begonnen was, lieten mijn collega's de sponsors weten dat ik het netwerk al vijf jaar coördineerde. Ik kreeg een golf van felicitaties van de sponsors. Vandaag de dag zijn er nog steeds verschillende sponsors die er vanaf het begin bij waren en die in de loop der tijd vertrouwenspersonen zijn geworden.

Factsheet 7

Intermodaliteit

Net als infrastructuur valt ook intermodaliteit niet onder de bevoegdheid van het NECC. Maar het is wel een sleutelfactor voor het succes van fietstoerisme.

Waarom inzetten op intermodaliteit?

Fietstoeristen maken vaak gebruik van het openbaar vervoer om het vertrekpunt te bereiken of om van het eindpunt terug te keren. Een vlotte combinatie van fiets en openbaar vervoer is dan ook cruciaal voor de verdere ontwikkeling van het fietstoerisme. Dankzij deze intermodaliteit kunnen reizigers hun traject flexibel aanpassen aan hun behoeften – bijvoorbeeld bij vermoeidheid of slecht weer.

Bovendien opent intermodaliteit de deur naar meer regio's, zodat fietstoeristen dankzij de verbindingen met het openbare vervoer ook gebieden buiten de aaneengesloten fietspaden kunnen verkennen. Het trekt ook een breder publiek aan, waaronder gezinnen, senioren en beginners, die misschien terughoudend zijn om lange afstanden uitsluitend met de fiets af te leggen. Door de fiets en openbaar vervoer te combineren, kunnen toeristen hun culturele, gastronomische en vrijetijdservaringen diversifiëren, zonder beperkt te worden door afstand of tijd.

Trein en fiets

De NMBS biedt de optie om een fiets (elektrisch of met fietskar) te vervoeren in België, met een “fietssupplement”. Vouwfietsen zijn gratis, maar moeten onder de stoel worden geplaatst.

→ [Meer informatie over het fietssupplement](#)

De app BikeOnTrain helpt je om je reis te plannen en de beste route te kiezen om met je fiets in de trein te reizen. Met enkele klikken controleer je de toegankelijkheid van het perron, de toegankelijkheid van de trein en het aantal aangeboden fietsplaatsen per treintype.

Fietsers kunnen hun fiets stallen in een fietsenstalling in de buurt van het station en gemakkelijk opstappen. Of ze nu regelmatige pendelaars zijn of occasionele reizigers, ze vinden probleemloos een aanbod en oplossing om de trein en fiets comfortabel te combineren.

→ [Meer informatie](#)

De “fietspunten” zijn een extra service voor wie met een tweewieler naar het station komt, om de combinatie met het openbaar vervoer aan te moedigen. Elk “fietspunt” heeft minstens één fietshersteldienst.

→ [Website](#)

Bus/Metro

In Wallonië mag je gratis vouwfietsen meenemen op alle voertuigen van de TEC en vind je beveiligde stallingen in de buurt van zijn haltes. In samenwerking met het actieplan “Wallonie Cyclable” hebben de TEC en de partnergemeenten diverse voorzieningen uitgewerkt, zoals bewegwijzerde fietsroutes.

→ [Website](#)

In Vlaanderen mag je een vouwfiets gratis meenemen op voertuigen van De Lijn, zolang je geen hinder veroorzaakt voor andere reizigers. En op de Kusttram mag je klassieke en elektrische fietsen meenemen als je een speciaal ticket koopt.

→ [Website](#)

“Blue Bike” biedt deelfietsen aan bij treinstations, die 24/7 beschikbaar zijn op 94 stations. Je kunt in de buurt van het station ook een fiets huren voor een dagje of weekendje weg.

→ [Meer informatie over Blue Bike](#)

Fietsroutes van station naar station, zoals Explore Meuse “Wandelen van station naar station”, bieden wandel- en fietsroutes om de Maasregio vanuit verschillende invalshoeken te ontdekken. Deze routes beginnen en eindigen op verschillende stations, zodat wandelaars ze per trein kunnen bereiken. Het Parc Naturel de l'Ardenne Méridionale stippelt wandelroutes uit van station naar station en biedt zo bijzondere ervaringen in de natuur.

→ [Meer informatie over “van station naar station”](#)

Met het concept Groene Haltefietsstochten kan je een fiets huren bij het station en de omgeving verkennen via bewegwijzerde routes.

→ [Meer informatie](#)

De Happy Trip-campagne van Westtoer moedigt je aan om de verschillende toeristische plekken aan de Belgische kust en in het Vlaamse achterland te verkennen met een korting op je treinticket.

In Brussel laat de MIVB klassieke fietsen toe in de metro en lagevloertrams, behalve tijdens de spitsuren. Dankzij een samenwerkingsverband met Villo! kan je overal een deelfiets huren in Brussel.

→ [Website](#)

Focus op beste praktijken

De Floya-app in Brussel verzamelt gegevens van verschillende vervoersbedrijven, wat combinatie openbaar, privé en gedeeld vervoer aanzienlijk makkelijker maakt.

→ [Website](#)

Vliegtuig en fiets

Weinig luchtvaartmaatschappijen staan toe dat je je fiets gratis kan meenemen, omdat ze vaak helemaal moeten worden ingepakt. Bovendien worden elektrische fietsen over het algemeen beschouwd als gevaarlijke goederen. Op de luchthaven van Zaventem is er een Bike Service Point waar je info vindt over fietssnelwegen en recreatieve routes in de buurt. Je kunt er ook terecht bij een reparatiestation om je fiets te (de) monteren en klaar te maken voor transport in het ruim.

→ [website](#)

Boot

In Vlaanderen zijn er enkele initiatieven om je fiets mee te nemen op boten die rivieren en kanalen oversteken, zoals de Waterbus, die verschillende havens aandoet.

En ook in Brussel aanvaardt deze intergewestelijke dienst fietsen, om de intermodale mobiliteit vlotjes te laten verlopen.

→ [website](#)

Auto en fiets

Door parkings te voorzien in de buurt van belangrijke fietsroutes of de startpunten van toeristische fietsroutes kunnen bezoekers hun auto achterlaten en verder fietsen. Deze parkings moeten zichtbaar zijn en goed worden aangegeven om fietstoeristen aan te trekken, vooral zij die van ver komen.

Quick Win voor professionals

Het is belangrijk om duidelijk te informeren over de bereikbaarheid en mogelijkheden om je met de fiets te verplaatsen. Door routes te voorzien vanaf een station en "station-naar-station"-routes te creëren, verbeter je de ervaring voor fietstoeristen. Daarnaast is het ook aanbevolen om partnerschappen aan te gaan met vervoersbedrijven voor een gecombineerd aanbod.

Voorbeelden van geslaagde aanpakken: Voorbeeld van EuroVelo 4 en 12

Veerboten zijn een integraal onderdeel van de fietsroute, met borden met informatie over dienstregelingen en praktische details. Maar er wordt een alternatieve route voorzien voor als de veerboot geen dienst heeft. Het bord geeft informatie voor fietsers in vier talen en een QR-code om snel toegang te krijgen tot actuele dienstregelingen van de veerboten.

Voorbeelden van geslaagde aanpakken:

Het RAVeL-netwerk in Wallonië biedt bijvoorbeeld toegangspunten waar fietstoeristen hun auto kunnen parkeren om hun reis met de fiets voort te zetten. Deze parkings bevinden zich vaak in de buurt van oude treinstations of vertrekpunten van fietsroutes, zodat er een vlotte overgang is tussen de verschillende vervoerswijzen.

Voorbeelden van geslaagde aanpakken:

Pajottenland staat te boek als ideaal om te fietsen. Het kasteel van Gaasbeek is niet bereikbaar met de trein, maar nodigt wel uit om de fiets te nemen door dit extra te benadrukken op de pagina over bereikbaarheid van de website.

"Met de fiets"? Het is heerlijk fietsen in het Pajottenland. Kom je naar het kasteel met de fiets? Parkeer deze dan op de fietsenparking, deze bevindt zich naast het Entreegebouw. Fietsen in het parkdomein is niet toegestaan dus de laatste meters naar het kasteel leg je te voet af. "

Deze aanpak laat zien hoe belangrijk het is om fietsen te integreren in het toeristische aanbod, vooral voor locaties met slechte verbindingen met het openbaar vervoer. Door de toegang voor fietsers te vergemakkelijken, bevordert het kasteel duurzame mobiliteit en vergroot het de aantrekkingskracht van de locatie.

→ [Website](#)

Interview

Denis Brachet, Intermodaliteitmanager bij de NMBS

Denis Brachet coördineert de intermodale strategie van de NMBS. Hij vertelt ons over zijn rol, de initiatieven om de fiets te integreren in de diensten van de NMBS en de plannen om het fietstoerisme in België te stimuleren.

Kan je jezelf voorstellen? Waar kom je vandaan en wat is je achtergrond?

Ik ben Denis Brachet, sinds vier jaar verantwoordelijk voor de intermodale strategie bij NMBS. Mijn rol is om alle activiteiten rond intermodaliteit binnen de verschillende afdelingen van NMBS te coördineren, en ervoor te zorgen dat ze voldoen aan de verwachtingen van de klant.

Kan je ons vertellen over de fietsstrategie en hoe die tot stand is gekomen? Hoe zorg je ervoor dat de fiets geïntegreerd wordt in de NMBS-diensten?

Zodra ik in 2020 begon, hebben we de fietsstrategie geüpdatet naar een globale aanpak: toegang tot stations, fietsenstallingen in stations, inclusief fietsen op treinen waar relevant, en onze 'last mile'-strategie met partnerschappen. Deze aanpak zorgt voor meer samenhang in de oplossingen die we klanten bieden, zodat ze de fiets en de trein gemakkelijk kunnen combineren. We treffen concrete maatregelen voor passagiers, zoals extra fietscapaciteit op treinen met een tekort aan plaatsen, maar ook meer 'zachte' maatregelen zoals reizigersinformatie op de perrons en op onze website. Er worden ook grote investeringen gedaan in stations (verbetering van de capaciteit, de veiligheid en het comfort van de fietsenstallingen, en de perrons toegankelijk maken) en treinen ("nieuw M7-materieel"). Deze grote investeringen gaan gepaard met maatregelen zoals verbeterde reizigersinformatie (webapp Bike On Train) en de ontwikkeling van nieuwe producten. De diensten voor het 'last mile'-vervoer worden aangeboden via publieke en private partners, dit kunnen zowel huurfietsen of deelfietsen zijn.

Voor welke verplaatsingen worden de deelfietsen vooral gebruikt als onderdeel van deze strategie?

We hebben gemerkt dat de huidige dienst tijdens de week vooral wordt gebruikt voor woon-werkverkeer. In het weekend is de vraag lager, omdat vrijetijdsgebruikers vaak liever hun eigen fiets nemen voor hun uitstapjes. Deelfietsen lenen zich meer voor korte ritten door de stad. Dit model werkt bijvoorbeeld goed in grote stedelijke stations, maar het is moeilijker om het rendabel te maken zonder subsidies in landelijke gebieden.

Welke middelen worden ingezet om deze strategie te implementeren?

Er zijn grote investeringen gepland: we willen het aantal fietsplaatsen optrekken van 125.000 naar 164.000 tegen 2032. We willen onze klanten ook beveiligde stallingen aanbieden bij ongeveer honderd stations. In 2024 hebben we op ongeveer dertig stations uitgerust met zelfreparatiestations. Hier kunnen klanten hun banden oppompen en kleine reparaties uitvoeren met het beschikbare gereedschap.

Wat zijn de aandachtspunten en uitdagingen bij de integratie van de fiets?

We werken ook aan een nieuw prototype voor een fietsgoot op de trap. De huidige goten leverden certificeringsproblemen op, maar na meer dan twee jaar onderzoek hebben we een oplossing gevonden.

De Bike On Train-app lijkt een belangrijke rol te spelen in jullie strategie. Kan je ons er meer over vertellen?

We lanceerden de Bike On Train-website in 2022, om specifieke informatie voor fietsers te bieden: de toegankelijkheid van het perron, perron- en treinvloerhoogtes, beschikbare fietsplaatsen in de trein. Met een kleurcode geven we de toegankelijkheid aan. Deze website leidt fietsers naar de meest geschikte treinen. We raden de ene trein aan in plaats van de andere om hen meer comfort te bieden en obstakels tijdens de reis te vermijden.

Wie gebruikt deze fietsdiensten?

Uit ons onderzoek blijkt dat fietsgebruikers in twee groepen vallen. Stadspendelaars, die een vouwfiets meenemen voor hun dagelijkse woon-werkverkeer, en fietstoeristen, die vaak hun eigen niet-gedemonteerde fiets meenemen voor specifieke uitstapjes. Fietstoeristen nemen het liefst hun eigen fiets mee, bijvoorbeeld een koersfiets of een elektrische fiets, omdat die is aangepast aan hun behoeften. Ze hebben weinig interesse om een fiets ter plaatse te huren.

Wat zijn de verbeterpunten op het gebied van toeristenstromen en weekends?

Zodra de strategie werd gelanceerd, hebben we in sommige treinen zitplaatsen verwijderd om ruimte te maken voor fietsen, vooral op de route Eupen-Brussel-Gent-Brugge-Oostende, een van de populairste routes voor fietstoerisme. Na de pandemie is het aantal passagiers dat de fiets meeneemt in de trein verdubbeld. De fiets meenemen op de trein hangt doorgaans sterk samen met het weer, maar nu zien we dat mensen het hele jaar op de fiets springen, niet alleen in de zomer. Daarom moeten we de fietscapaciteit van onze treinen vergroten, door bijvoorbeeld een aantal zitplaatsen te verwijderen en nieuwe treinen met meer fietsplaatsen te voorzien.

Als je het allemaal over zou kunnen doen, zou je het dan anders aanpakken?

De nieuwe strategie is een succes, met steeds meer klanten die in het weekend en tijdens vakantieperiodes hun fiets willen meenemen op de trein. Ons werk is ook internationaal erkend door onze collega's en door fietsorganisaties. De uitdaging is nu om dit succes in goede banen te leiden en ervoor te zorgen dat de capaciteit in treinen toeneemt, op de juiste plaats en op het juiste moment. Vergeet niet dat de organisatie van treinverkeer soms vrij complex kan zijn. De grootste uitdaging is om Bike On Train opnieuw te integreren in onze traditionele kanalen, als onze hoofdapp, zonder klanten die geen fietsers zijn te overbelasten. Dat is een uitdaging voor de komende jaren.

Wat zijn je plannen en ambities op middellange en lange termijn voor fietsdiensten?

Vrije tijd is echt de toekomst voor de NMBS. Veel mensen komen zelfs uit het buitenland om in België te fietsen. Frappant!

We halen onze inspiratie in andere landen, zoals de Loire à Vélo in Frankrijk, waar sommige zitplaatsen in de zomer worden verwijderd om meer fietsen te kunnen plaatsen. We kijken wat haalbaar is, maar we moeten de juiste balans vinden zodat de dienst aantrekkelijk blijft voor alle passagiers.

Nog een laatste woord of anekdote?

Na de pandemie zagen we echt een schaalverandering. De Belgen sprongen massaal in het zadel. Vandaag hebben we 30.000 unieke gebruikers van onze Bike On Train-app. Dit cijfer is ook een goede indicator voor de groei van het fietstoerisme in België.

Factsheet 8

Opvolging

Fietstoerisme is booming in Europa, en vooral in België, waar het een sleutelrol speelt in de ontwikkeling van duurzaam toerisme en actieve mobiliteit. Om de infrastructuur aan te passen, te beantwoorden aan de verwachtingen van de gebruikers en de economische voordelen te maximaliseren, is het cruciaal om betrouwbare, geharmoniseerde gegevens te hebben. Deze gegevens helpen ons niet alleen om het gedrag van fietsers te begrijpen, maar ook om te pleiten voor meer investeringen in infrastructuur. In België blijven de gegevens over fietstoerisme beperkt, maar verschillende recente rapporten werpen licht op de huidige trends, vooral met betrekking tot de **EuroVelo**-routes.

Beperkte gegevens in België

In België maakt het gebrek aan gecentraliseerde en geharmoniseerde gegevens over fietstoerisme het moeilijk om dit fenomeen nauwkeurig te beoordelen. Sommige rapporten bieden evenwel waardevolle inzichten in trends, vooral in verband met de EuroVelo-routes. Deze routes vormen de kern van talloze initiatieven die het fietstoerisme willen bevorderen en zijn in sommige regio's uitgebouwd op emblematische infrastructuren, zoals de **icoonfietsroutes in Vlaanderen, de RAVeL-netwerken in Wallonië** of grensoverschrijdende projecten zoals **EuroCyclo**.

De huidige cijfers geven aan dat de **jaarlijkse omzet van het fietstoerisme in België** ongeveer **€690 miljoen bedraagt**, waarvan **€600 miljoen** wordt gegenereerd door uitstapjes en **€90 miljoen** door overnachtingen. De **netto toegevoegde waarde** wordt geschat op **€214 miljoen**, terwijl de sector bijna **3.358 fulltime banen** genereert. **Overnachtende fietstoeristen** besteden gemiddeld meer dan **€100 per dag**.

Monitoring in Vlaanderen: icoonfietsroutes en EuroVelo

In Vlaanderen zijn de EuroVelo-routes geïntegreerd in het concept van de **icoonfietsroutes**, die een centrale rol spelen in de ontwikkeling van het fietstoerisme. Het rapport van 2022 over de **icoonfietsroutes** geeft aan dat deze routes steeds meer fietsers aantrekken, met een hoog aandeel lokale en internationale fietstoeristen. Deze routes zijn goed bewegwijzerd en aangepast aan de behoeften van fietsers.

Uit de gegevens blijkt dat **46% van de fietsers op de icoonfietsroutes in Vlaanderen** recreatieve fietsers is, gevolgd door **31% sportieve fietsers** en **17% functionele fietsers** (bron: *Icoonfietsroutes 2022*).

Van de **buitenlandse fietstoeristen** komt **15% uit Nederland**, gevolgd door **Duitsland** met **9%** en het **Verenigd Koninkrijk** met **3%**. De gemiddeld afgelegde afstanden variëren tussen **60 en 80 km per dag**, en verblijven van 4 tot 7 nachten zijn het populairst.

Een van de zwakke punten die fietstoeristen in Vlaanderen aanwijzen, is het gebrek aan horecavoorzieningen, drinkwater en reparatie- en oplaadstations voor elektrische fietsen. Maar de huidige infrastructuur, zoals de kwaliteit van de paden en de bewegwijzering, krijgt wel een hoge tevredenheidsbeoordeling.

(Bron: *Icoonfietsroutes 2022*).

Brussel: gebrek aan gegevens

Er zijn tellers op de EuroVelo 5-route in Brussel, bedoeld om de dagelijkse mobiliteit te meten, maar het is nog niet mogelijk om onderscheid te maken tussen toeristen en pendelaars. Op dit moment zijn er geen specifieke gegevens over fietstoerisme beschikbaar voor de hoofdstad, ook niet voor de EuroVelo-routes. Hoewel er initiatieven zijn om duurzame mobiliteit en de fiets te promoten, heeft Brussel nog geen systeem opgezet om de stroom van fietstoeristen te tellen of te analyseren, wat een belemmering vormt om het potentieel van Brussel als bestemming voor fietstoerisme te beoordelen.

Door het gebrek aan nauwkeurige gegevens is de integratie van de EuroVelo-routes in de strategische planning voor mobiliteit en toerisme ook beperkt, waardoor het moeilijker wordt om een aanbod te ontwikkelen dat afgestemd is op fietstoeristen.

Monitoring in Wallonië: tellingen op RAVeL en EuroCyclo⁶

In Wallonië zijn de gegevens afkomstig van **tellingen op de RAVeL** en van het **EuroCyclo-project**. Het **telrapport van RAVeL 2023** benadrukt het hoge gebruik van EuroVelo-routes, met name EuroVelo 19, met tellingen in Luik en Wépion. Uit de gegevens blijkt dat het gebruik van elektrische fietsen gestaag toeneemt, wat het belang onderstreept van een aangepaste infrastructuur die inspeelt op nieuwe behoeften, en dan vooral de behoefte om de elektrische fiets op te laden.

Tussen 2021 en 2022 werden bijna **1,18 miljoen fietsritten** geregistreerd op EuroCyclo-routes, waarvan ongeveer **250.000 fietstochten** door fietsstoeristen (bron: *EuroCyclo 2022*). Van de EuroVelo-routes registreerde **EuroVelo 4** het hoogste aantal fietsers, met 250.000 fietstochten in deze periode. Het profiel van de fietsers laat zien dat 56% recreatieve fietsers is en 31% sportieve fietsers. De gemiddelde afgelegde afstand is 39 km per fietstocht.

Deze cijfers bevestigen het belang van de **EuroVelo 3, 4 en 5** routes in Wallonië voor de ontwikkeling van het fietstoerisme. De economische neveneffecten zijn aanzienlijk, met forse uitgaven voor accommodatie, horeca en lokale toeristische diensten.

In 2024 heeft Wallonië ook het **Observatorium voor actieve modi** gelanceerd, dat gegevens van eco-tellers zal onthullen. Op het moment van schrijven was de website nog niet actief, maar hier is de kaart met de geïnstalleerde tellers.

→ [Website](#)

6. Bron EuroCyclo 2022, Telling Chemin du Rail

Europese gegevens:

De **EuroVelo Data Hub** is een platform dat gegevens over het gebruik en de ontwikkeling van EuroVelo-routes samenbrengt, met de focus op fietstoerisme in Europa. Het verstrekt kerncijfers, statistieken en hulpmiddelen om de economische impact van het netwerk te volgen, met ongeveer 2,3 miljard fietstochten per jaar in de EU, die een waarde van 44 miljard euro genereren. Daarnaast reikt het platform methodologieën aan om deze gegevens te verzamelen en te analyseren.

Klik hier voor meer informatie: [EuroVelo Data Hub](#).

In deze Data Hub vind je de volgende informatie:

Gegevens over EuroVelo-routes in België

- België behoort tot de landen die volledig ontwikkelde EuroVelo-routes heeft. In 2023 was 100% van de routes in België ontwikkeld en uitgerust met EuroVelo-borden.
- België staat in de top 3 van landen waar de EuroVelo-routes het best ontwikkeld zijn, naast Zwitserland en Frankrijk.
- De meest populaire routes die vanuit België geraadpleegd zijn, zijn de Maasroute (EuroVelo 19), de Via Romea Francigena (EuroVelo 5) en de Pelgrimsroute (EuroVelo 3).

De EVA-Vélo-methodologie

Sommige studies die in België zijn uitgevoerd, zijn gebaseerd op de EVA-VÉLO-methodologie, een instrument dat is ontwikkeld door **Vélo & Territoires** om de economische impact van fietsroutes te beoordelen. Deze methode standaardiseert de verzameling van gegevens over fietsgebruik en de bijhorende uitgaven via automatische tellingen en veldonderzoeken. Hierdoor is het mogelijk om vergelijkbare resultaten te verkrijgen tussen Europese regio's, waardoor politieke beslissingen en de optimalisatie van fietsinfrastructuur als onderdeel van de ontwikkeling van fietstoerisme heel wat gemakkelijker worden.

Meer informatie: → [Website](#)

Bronnen voor meer informatie

(België) Rapport over fietseconomie (gepubliceerd in oktober 2024).

De Belgische fietssector zit in de lift, met een netto toegevoegde waarde van 951 miljoen euro in 2022 en 17.434 jobs, voornamelijk in de fietslogistiek en het fietstoerisme. De groei wordt gestimuleerd door de populariteit van elektrische fietsen en fietsverhuur, ondersteund door een gunstig beleid dat wijst op een sterk ontwikkelingspotentieel.

→ [Website](#)

(België en Frankrijk) EuroCyclo

Het EUROCYCLO-project, dat acht Frans-Belgische grenspartners samenbrengt, wil het fietstoerisme versterken door in te spelen op de verwachtingen van de hedendaagse fietser. In 2021 en 2022 werden studies uitgevoerd op verschillende routes (EV3, EV4, EV5, V30 en meerdere RAVeL-trajecten) om beter inzicht te krijgen in het gebruik van deze fietsinfrastructuur.

→ [Website](#)

(Wallonië) Telling Chemin du Rail

De vereniging voert jaarlijkse tellingen uit om het aantal gebruikers van de RAVeL te analyseren. Deze tellingen worden elke zomer uitgevoerd door vrijwilligers en studenten en combineren kwantitatieve en kwalitatieve gegevens om na te gaan welke type gebruikers er zijn (lokale of lange afstand) en om de infrastructuur hierop af te stemmen.

(Europa) EuroVelo Data Hub

Het platform biedt actuele gegevens en tools om de ontwikkeling van het Europese EuroVelo-netwerk op te volgen. Je vindt er informatie over fietsverkeer, routeontwikkelingen en diverse statistieken.

→ [Website](#)

Vlaanderen - Enquêtes op icoonfietsroutes

Tussen mei en september 2022 observeerden 29 vrijwilligers in totaal 22.685 fietsers op negen strategische locaties langs de icoonfietsroutes van Vlaanderen. Deze telling, een initiatief van Toerisme Vlaanderen en de vijf provinciale toeristische organisaties, had als doel de eerste gebruiksgegevens te verzamelen van de routes die in 2021 werden gelanceerd.

→ [Website](#)

- De EuroVelo routes
- RAVel
- Icoonfietsroutes
- Vennbahn
- De Groene Wandeling
- stromen, rivieren en kanalen
- Natuurparken

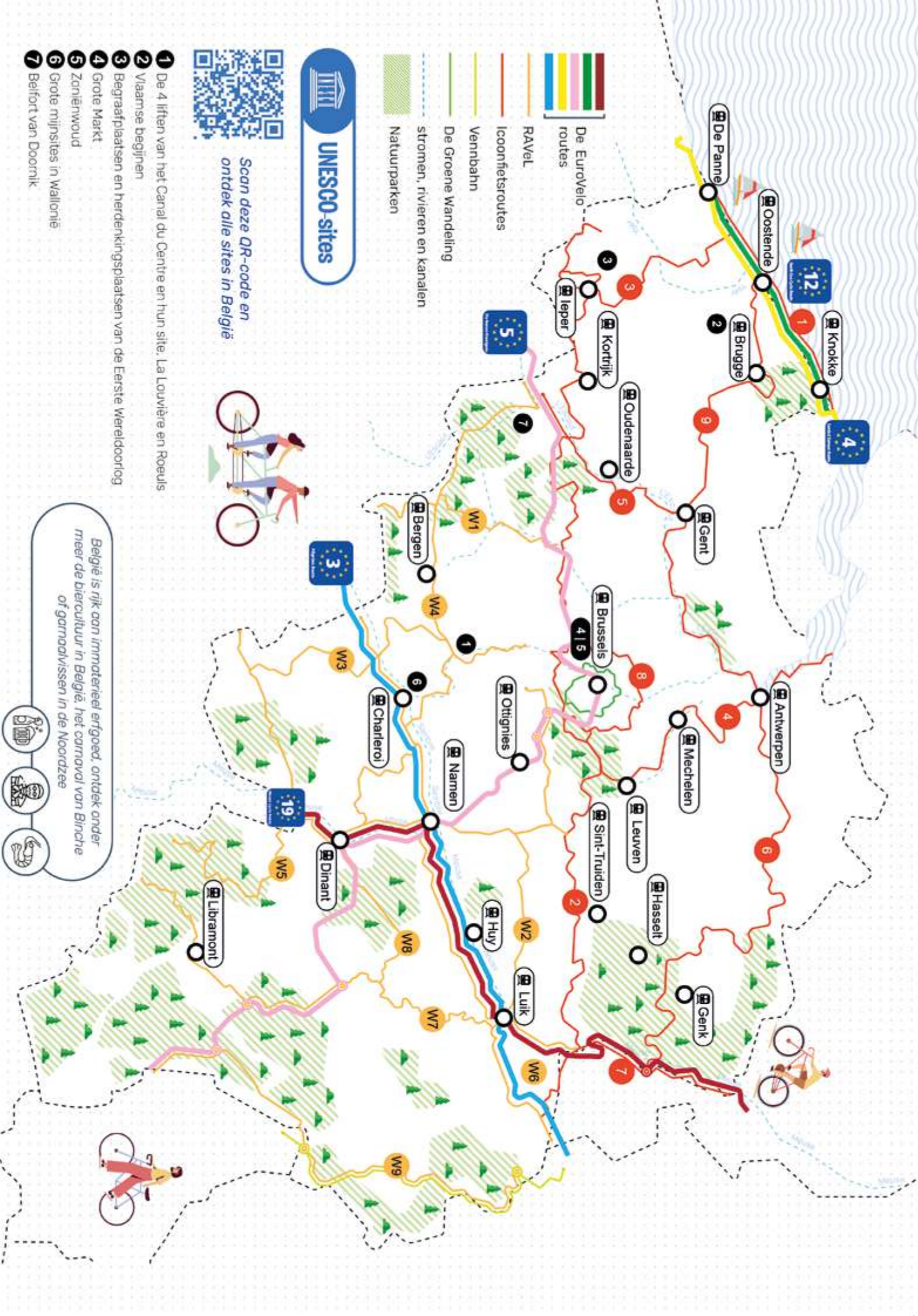
UNESCO-sites

Scan deze QR-code en ontdek alle sites in België

- De 4 liften van het Canal du Centre en hun site, La Louvière en Rœuxis
- Vlaamse begijnen
- Begraafplaatsen en herdenkingsplaatsen van de Eerste Wereldoorlog
- Grote Markt
- Zoniënwoud
- Grote mijnsites in Wallonië
- Belfort van Doornik

België is rijk aan immaterieel erfgoed, ontdek onder meer de bierecultuur in België, het carnaval van Binche of gamnadvissen in de Noordzee

EuroVelo en fietstoerisme in België

Praktische gids voor EuroVelo-routes en succesvolle methodes voor professionals in tourisme en mobiliteit